

Anniina Rajala ja Anniina Salmenkangas

**Tuottajina Haaveena tangokruunu -
dokumenttielokuvassa**

Opinnäytetyö

Kevät 2010

Kulttuurialan yksikkö

Kulttuurituotannon ko.

Mediatuottamisen sv.

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Kulttuurialan yksikkö

Koulutusohjelma: Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Mediatuottamisen suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Anniina Rajala, Anniina Salmenkangas

Työn nimi: Tuottajina Haaveena tangokruunu -dokumenttielokuvassa

Ohjaaja: Jukka Saarela

Vuosi: 2010

Sivumäärä: 53

Liitteiden lukumäärä: 4

Opinnäytetyömme on kaksiosainen ja siihen kuuluu dokumenttielokuva Haaveena tangokruunu sekä kirjallinen osio, joka on pääasiassa raportti kyseisestä tuotannosta. Erityisesti pohdimme omaa tuottajan rooliamme tuotannossa.

Haaveena tangokruunu -dokumenttielokuva on kahden finalistin, Kaija Lustilan ja Marko Maunukselan, kertomus vuoden 2009 Tangolaulukilpailun kulusta ja suurista tunteista sen aikana. Dokumenttielokuva koostuu heidän haastatteluistaan ja niitä siivittää Tangomarkkinoilta kuvattu materiaali.

Lisäksi kirjallinen työ käsittelee lyhyesti dokumenttielokuvaa ja dokumenttielokuvan tuotantoa, sekä tuottajan roolia niissä. Kertaamme lyhyesti kaksi dokumentin lajityyppiä, jotka olennaisesti liittyvät tekemäämme dokumenttielokuvaan.

Tavoitteenamme oli tuottajina tehdä tuotanto mahdollisimman hyvin alusta loppuun saakka. Tässä kirjallisessa työssä kerromme miten tuotanto eteni ja miten se muuttui, sekä mitä ongelmia koimme sen aikana.

Avainsanat: Dokumenttielokuva, Dokumentti, Tuottaja, Tuotanto

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Culture

Degree programme: Degree programme in Cultural management

Specialisation: Media management

Author/s: Anniina Rajala, Anniina Salmenkangas

Title of thesis: Producing the Haaveena tangokruunu -documentary film

Supervisor(s): Jukka Saarela

Year: 2010

Number of pages: 53

Number of appendices: 4

The present thesis is divided into two parts. The first is a documentary film called Haaveena tangokruunu and the second is a written section, which is the report from the production of the documentary film. The written report focuses on our role as the producers of the documentary film.

Haaveena tangokruunu documentary film is a story of two finalists, Kaija Lustila and Marko Maunuksela, who took part in the Tango song contest in 2009. In the documentary film, Lustila and Maunuksela tell how the competition went and about their emotions during the competition. The documentary film consists of the competitor's interviews and video material from the competition.

The written work also studies documentary film and production in general, and the producer's role in them. We briefly introduce the two documentary film genres which are closely related to our documentary film.

Our goal as producers of the documentary film was to produce the film with the best possible way from the beginning till the end. In this written work, we will tell you how the production progressed, how it changed and what problems we experienced during it.

Keywords: Documentary movie, Document, Producer, Production

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
1 JOHDANTO	6
2 DOKUMENTTIELOKUVA JA SEN TUOTANTO.....	7
2.1 Dokumenttielokuvasta yleensä	7
2.2 Dokumentti- ja fiktioelokuvan suurimmat tuotannolliset erot	7
2.3 Dokumentin lajityypit ja niiden vaikutukset tuotantoon	8
2.3.1 Seurantadokumentti.....	9
2.3.2 Cinéma vérité eli observational cinema	9
3 TUOTTAJA	10
3.1 Tuottajan työnkuva.....	10
3.2 Tuottajana dokumenttituotannossa	11
3.3 Meidän valmiutemme Haaveena Tangokruunu -dokumenttielokuvan tuottamiseen.....	11
4 MISTÄ KAIKKI ALKOI.....	13
4.1 Dokumenttielokuvamme lähtökohdat ja mahdollisuudet	13
4.2 Kaksi karpästä yhdellä iskulla; opinnäytetyö ja työharjoittelu	14
4.3 Mistä lähdettiin ja mihin päädyttiin; lähtökohdat ja niiden muuttuminen	15
5 ESITUOTANTO	17
5.1 Esituotannon tärkeys ja tuotantosuunnitelma.....	17
5.2 Tavoitteiden asettelu	22
5.3 Dokumentin sisällön suunnittelu.....	23
5.4 Kaluston valinta ja tarkastus	25
6 TUOTANTO	27
6.1 Kuvaukset	27
6.1.1 Tuotannon eteneminen ja suunnitellun tyylin noudattaminen.....	28
6.1.2 Kuvausten organisointi.....	29
6.1.3 Haastavat kuvausolosuhteet	30

6.1.4 Kaluston toimivuus.....	31
6.1.5 Moraalisten arvojen toteutuminen kuvauksissa.....	31
6.2 Työryhmän toimivuus tuotannon aikana.....	32
7 JÄLKITUOTANTO.....	34
7.1 Jälkituotannon aikataulut ja niiden toteutuminen.....	34
7.2 Materiaalin tarkastaminen ja markkinointimateriaalin koostaminen.....	35
7.3 Editointi	35
7.3.1 Editoinnin hankaluudet ja niiden selvittäminen.....	37
7.3.2 Haastattelujen vaikutus editointiin ja lopputuotokseen	40
7.4 Varmuuskopiointi.....	42
7.5 Värimäärittely	42
7.6 Äänien jälkityöt.....	43
7.7 Grafiikat.....	45
7.8 DVD:n pakkausongelmat	47
8 TUOTANNON PUINTIAIKA.....	49
LÄHTEET	52
LIITTEET	54

1 JOHDANTO

Dokumenttielokuvia on monenlaisia ja niitä voidaan jaotella tai ryhmitellä yhtä monella eri tavalla kuin on tekijöitäkin. Cinéma vérité ja seurantadokumentti ovat yhden jaottelun mukaan kaksi hyvin toisistaan poikkeavaa lajityyppiä (Elokuvantaju [20.4.2010]). Kyseisillä lajityypeillä on paljon eroa, mutta niihin perehdymme opinnäytetyössämme syvemmin.

Nämä kaksi lajityyppiä ovat opinnäytetyömme kirjallisen osuuden ja av-osuuden kannalta todella oleellisia, sillä molemmat koskettavat dokumenttielokuvaa, jonka teimme yhteistyössä Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:n kanssa. Av-osuutenamme toimiva Haaveena tangokruunu -dokumenttielokuva on seurantadokumentti, jonka ennen kuvauksia oli tarkoitus olla cinéma vérité -tyylinen. Yleisesti ottaen dokumenttielokuvatuotannossa ei ole epätavallista, jos dokumentin tyyli muuttuu jälki-työvaiheessa, mutta meillä se muuttui jo ennen tärkeimpiä kuvauksia Tangomarkkinoilla vuonna 2009. Tästä johtuen esituotantovaiheemme kertoo mainosdokumentista ja sen suunnittelusta. Tuotanto-kappaleesta alkaen perehdymme Haaveena tangokruunu -dokumenttielokuvan syntyyn.

Vuonna 2009 Tangolaulukilpailun finaalin karsintaan pääsi kymmenen finalistia ja heistä kuusi selviytyi finaaliin. Heistä kaksi ovat Haaveena tangokruunu -dokumenttielokuvamme päähenkilöitä ja he kertovat siinä laulukilpailun kulusta. Kurikkalainen Kaija Lustila sijoittui kilpailussa toiseksi ja Ilmajokelainen Marko Maunuksela selviytyi kolmanneksi. Molemmat siis lähes saavuttivat unelmansa.

Pohdimme tässä opinnäytetyössä Haaveena tangokruunu -dokumenttielokuvan tuotantovaiheita. Mietimme, miten dokumenttielokuvasta tuli sellainen kuin se on ja mitkä asiat johtivat siihen. Toteuttamamme tuotanto oli todella suuri kahden opiskelijan toteuttamaksi, joten kerromme myös meidän valmiuksistamme tuottajan tehtäviin sekä siitä, miten tuottajuus sujui ensimmäisessä tuotannossamme.

2 DOKUMENTTIELOKUVA JA SEN TUOTANTO

2.1 Dokumenttielokuvasta yleensä

Dokumenttielokuvalla tarkoitetaan sellaista elokuvaa, jonka tarkoituksena on esittää meille todenmukaista tietoa elokuvan ulkopuolisesta maailmasta eli todellisuudesta (Bordwell & Thompson 2004, 128). Se myös kuvaa todellisuutta enemmän kuin esimerkiksi fiktio- tai näytelmäelokuvat, sillä siinä esiintyvät ihmiset, paikat ja tapahtumat ovat aina oikeasti olemassa (Elokuvantaju [Viitattu 20.04.10]).

Dokumenttielokuvaa ei silti voida pitää puhtaasti totena, sillä kaikki elokuvat ovat aina enemmän tai vähemmän ”sepitettyjä”. Näin on siksi, että jokainen elokuvan tekijä tuo mukaan aina oman tulkintansa todellisuudesta. Pelkkä näkökulma aiheeseen voi jo vääristää dokumentin todenperäisyyttä, sillä se vaikuttaa katsojan mielipiteeseen asioista ja tapahtumista. Tällöin dokumenttielokuvan tekijä on päättänyt katsojan puolesta, mitä mieltä asioista tulee olla, eikä katsoja saa tilanteesta täyttä totuutta irti. Dokumenttielokuvan ei kuitenkaan tarvitse esittää yhtä ainoaa totuutta. Sen tehtävä on pikemminkin luoda uusia näkökulmia katsojalle. (Elokuvantaju [Viitattu 20.04.10].)

Dokumentin luonteeseen kuitenkin kuuluu se, että katsoja osaa erotella sen, mikä on fiktiota ja mikä faktaa. Tällöin katsojaa ei kuitenkaan saa johtaa tahallaan harhaan, eikä faktan ja fiktion kirjoittamattomia sääntöjä saa rikkoa. (Saksala 2008, 160.)

2.2 Dokumentti- ja fiktioelokuvan suurimmat tuotannolliset erot

Fiktiivisessä tuotannossa ja dokumentissa perusmalli tuotantoprosessissa on sama. Fiktiota tehtäessä eteneminen on paljon selkeämpää ja kaavamaisempaa, sillä käsikirjoitusta seurataan paljon tiiviimmin. Fiktiota ja dokumenttia verrattaessa voidaan huomata, että fiktion tempo, volyyymi ja budjetti ovat lähes aina suurempia

kuin dokumenttituotannossa. Dokumenttia voidaankin siis monessa suhteessa pitää kevyempänä tuotantona kuin fiktiota. (Patanen 2005, 73–74.)

Mielestämme suurin ero fiktiivisen ja dokumenttituotannon välillä on esituotantovaiheessa, sillä fiktiivinen tuotanto pystytään lähes poikkeuksetta suunnittelemaan alusta loppuun, kun taas dokumenttituotannossa saattaa esimerkiksi käsikirjoitus tai kuvausten suunnittelu olla hankalampaa riippuen muun muassa dokumentin tyylistä. Myös fiktion leikkaaminen on helpompaa ja sujuvampaa sen vuoksi, että siihen pystytään tekemään perusteellisempi esituotanto.

2.3 Dokumentin lajityypit ja niiden vaikutukset tuotantoon

Dokumenttielokuvan lajityyppejä ovat esimerkiksi kokeellinen dokumentti, antropologinen ja kansatieteellinen dokumentti, tilaustuotanto, seurantadokumentti, arkistomateriaaliin pohjautuvat dokumentti, cinéma vérité sekä subjektiivinen dokumentti (Elokuvantaju [20.4.2010]). Nämä useat lajityypit vaikuttavat tuotantoon jo esituotantovaiheesta lähtien. Esimerkiksi cinéma véritén ja arkistomateriaalin pohjautuvan dokumentin lähtökohdat eroavat toisistaan huomattavasti, sillä toisessa dokumentin aiheeseen ei tarvitse perehtyä lähes ollenkaan, kun taas toinen vaatii huomattavia taustatutkimuksia.

Esituotantovaiheessa tutkimustyöhön kulutettava aika täytyy huomioida budjettiin, sillä ilman huolellista budjetin suunnittelua se saattaa syödä rahaa jostain muusta työvaiheesta. Arkistomateriaaliin pohjautuvaan dokumenttiin ei yleensä tarvitse varata suuria summia rahaa kuvausten järjestämiseen verrattaessa esimerkiksi antropologiseen dokumenttiin, jossa kuvauspaikat saattavat olla kaukana. Silti editointivaihe saattaa olla siinä hyvinkin paljon pidempi, sillä vanhaa materiaalia, grafiikkaa ja kuvia, joudutaan käsittelemään paljon enemmän. Tässä oli vain muutamia esimerkkejä, jotka vaikuttavat aiheesta riippuen dokumenttituotannon vaiheisiin.

2.3.1 Seurantadokumentti

Seurantadokumentti on nimensä mukaan dokumentti, jossa seurataan dokumentin päähenkilöä tai päähenkilöitä jonkin tietyn ”matkan” ajan. Yleensä seurantadokumentin idea on se, että päähenkilöt kokevat jonkin tietyn muutoksen, kasvamisen, joka sitten näkyy valmiissa dokumentissa. Lähtökohta on siis se, että päähenkilöt ikään kuin muuttuvat dokumentin aikana. Vaikka dokumentin käsikirjoitusvaiheessa ei voida tietää kaikkia tulevia tapahtumia tai käännteitä, on kuitenkin mahdollista ennakoita jollakin tapaa se, mitä tuleman pitää. (Aaltonen 2002, 155–156.) Meidän emme esimerkiksi voineet tietää, miten Tangomarkkinat laulukilpailussa tulee käymään, mutta tiesimme kuitenkin noin suurin piirtein, miten kilpailu tulee etenevän. Tämä on oikeastaan hyvä, sillä näin voidaan antaa myös sattumalle mahdollisuus.

2.3.2 Cinéma vérité eli observational cinema

Cinéma vérité tunnetaan myös nimellä ”totuuselokuva”, sillä se pyrki kuvamaan oikeita tapahtumia siten, kuin ne oikeasti tapahtuivat. Tämän 1950–60-luvulla kehittyneen dokumentin tyylilajin keskeisiä henkilöitä olivat Jean Rouch sekä Richard Leacock. ”Totuuselokuvan” tarkoitus ei ole kikkailla käsikirjoituksella, erikoisvalaistuksilla, leikkauksella, eikä millään muullakaan teknisellä keinolla, vaan siinä pyritään painottamaan kohtausten aitoja olosuhteita. (Juntunen 1997, 20.) Cinéma véritéssä kuvan laadulla ei siis ole niin suurta merkitystä kuin sillä, miten aidosti se tilanteen esittää.

3 TUOTTAJA

3.1 Tuottajan työnkuva

Asiaa Ruudussa -kirjassa Elina Saksala (2008, 53–59) kirjoittaa, että tuottajan ydintehtävä on kokonaisuuden ja ihmisten hallinta. Tuottajan vastuualueet vaihtelevat laidasta laitaan. Esimerkiksi YLEllä tuottaja saattaa vastata Saksalan mukaan yhdestä tai useammasta ohjelmapaikasta. Heidän tehtävänä on tuottaa sille ohjelmaa tai muuten hankkia sitä. Yleisesti ottaen tuottaja vastaa ideasta ja niiden kehittämisestä, sopimuksista eri tahoille, budjetista ja sen noudattamisesta jne. Tuottaja ei välttämättä ole kuvauksissa paikalla tai näe materiaalia ennen sen lopullista muotoa. Nähtyään raakaleikkauksen tuottaja osaa antaa palautetta ja kertoa mikä toimii ja mikä ei, etenkin siksi ettei hän ole vielä sokeutunut materiaalille. Saksala kirjoittaa, ettei tuottajan tehtävä tietenkään lopu lopputuotteen valmistuttua, vaan työ jatkuu sen myymisen ja markkinoinnin parissa. YLEn tuottajien tehtävänä on myös ohjelmien sijoittaminen ohjelmapaikoille, sekä uuden ohjelmiston jatkuva suunnittelu ja hankinta.

Tuottajalla on todella suuri vastuu tuotannon onnistumisen kannalta. Ellei tuottaja ole pätevä, voi tuotanto kaatua jo alkumetreillä. Mielestämme tuottajan työ on erittäin vaativaa ja vaikka tuottajat ovat usein tuntemattomampia kuin muut elokuvien ja dokumenttien tekijät, he ansaitisivat suurempaa huomiota, mitä he nykyään saavat. Etenkin Haaveena tangokruunu -dokumenttielokuvan tuotannon jälkeen osaamme arvostaa tuottajia enemmän kuin aikaisemmin, sillä nyt käsitämme kuinka paljon heidän täytyy tehdä työtä onnistuneen tuotannon eteen.

3.2 Tuottajana dokumenttituotannossa

Tuottajan tehtävät eivät juuri eroa olipa kyseessä fiktio tai fakta. Dokumenttielokuvan suunnitteluvaihe vaatii enemmän huomiota esituotantovaiheessa, sillä tuotannossa täytyy useimmiten perehtyä aiheeseen niin hyvin, että esimerkiksi budjetointi pystytään hoitamaan kunnolla.

Dokumenttituotannon toteuttaminen on muiden tuotantojen lailla iso haaste tuottajalle. Kaikki tuotannot sisältävät pääasiassa samat tuotantovaiheet, vain niiden sisältö vaihtelee. Esimerkiksi esituotantovaihe saattaa taustatutkimuksen takia olla dokumenttituotannoissa pidempi. Tuottajalle on suuri haaste tehdä esimerkiksi aikatauluja, koska muun muassa seurantadokumentin tuotannon kestoa voi esituotantovaiheessa olla vaikea määrittää. Aikataulujen suunnittelu taas vaikeuttaa budjetin laskemista. Tuottajan on siis todella tehtävä töitä, jotta dokumenttituotanto onnistuu.

3.3 Meidän valmiutemme Haaveena Tangokruunu -dokumenttielokuvan tuottamiseen

Kulttuurituotannon opintojen kolmantena vuotena luokallamme oli dokumenttituotannon kurssi ja meidän silloinen viiden hengen ryhmämme valitsi aiheekseen agilityn. Teimme kahdenkymmenen minuutin dokumentin siitä, kuinka kaksi naista valmistautui koiriensa kanssa agilitykilpailuun. Se oli ensikosketuksemme varsinaiseen dokumenttituotantoon. Kurssin pohjalta meillä oli tuoreessa muistissa mitä kaikkea dokumenttielokuvan tuotantoon kuuluu. Haaveena tangokruunu -dokumenttielokuvan tuotannossa oli aikaisemmasta tiedosta apua, mutta sen laajuus oli aivan toista luokkaa.

Tiesimme, että tuottajina meillä oli edessämme suuri projekti ja sen myötä suuri vastuu, mutta emme kuitenkaan käsittäneet sen lopullista laajuutta. Vaikka tiesimme mitä tuottajan tehtäviin kuuluu, emme voineet sanoa, että olisimme olleet täysin valmiita tuottajan tehtäviin, sillä meillä ei ollut kokemusta täysipainoisesta

tuottajan työstä. Jokaisessa koulumme projektissa tuottajan työnkuvaan on kuulunut paljon sellaista, mitä todellinen tuottaja ei normaalisti tee. Haaveena tangokruunu -dokumenttielokuvan tuottajan tehtäviin kuului kaikki työvaiheet alusta loppuun saakka. Tämän vuoksi pohdimme jokaista tekemäämme tuotannon työvaihetta, koska teimme ne itse.

Haaveena tangokruunu -dokumenttituotannossa tuottajana toimiminen oli haastavaa ja opettavaista, sillä tuottajina jouduimme kantamaan vastuun kaikesta ja huolehtimaan asioiden etenemisestä ja toteutumisesta. Ensimmäistä kertaa isomman projektin tuottajina otimme vastaan haasteen, jonka monipuolisuus ja laajuus laitoivat taitomme todella koetukselle. Lähdimme kuitenkin projektiin tosissamme mukaan, panostaen täysillä heti esituotannosta lähtien. Tiesimme, että emme pääsisi vähällä, mutta emme sitä tavoitelleetkaan. Mielestämme jaksomme paremmin kuin olimme kuvitelleet ja tuottajan työnkuva tuli erittäin tutuksi vähän joka kantilta: pidimme hyvin yhteyttä yhteistyökumppaneihin, sekä ohjaavaan opettajaan, otimme asioista selvää ja toimimme nopeasti asioiden edellyttämällä tavalla, huolehdimme työryhmän hyvinvoinnista ja tiedottamisesta sekä omista tuotannollisista aikatauluistamme.

Olimme työskennelleet jo useamman vuoden aikana samoissa projekteissa, joten tiesimme, että molemmat ovat osaavia kuvaajia ja äänittäjiä ja että molemmilla on kova opiskelu- ja työmoraali. Tunsimme toistemme työskentelytavat ja vahvuudet, tietäen yhteistyön sujuvan ongelmitta. Kokemusten vuoksi mahdollisuudet lähteä tekemään tällaista projektia olivat hyvät. Esituotantovaiheessa tiesimme, ettei kaksi kuvaajaa riittäisi tapahtuman kuvauksiin, joten apuun pyydettiin opiskelijakavereita.

4 MISTÄ KAIKKI ALKOI

4.1 Dokumenttielokuvamme lähtökohdat ja mahdollisuudet

Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:n toimitusjohtaja Pekka Leinonen otti kouluun yhteyttä huhtikuussa 2009 ja kyseli olisiko mahdollista saada opiskelijoita kuvaamaan heille markkinointimateriaalia vuoden 2009 Tangomarkkinoilta ja tekemään historiihin vanhoista kuvista ja lehtileikkeistä. Opettajamme Jukka Saarela välitti viestin opiskelijoille ja ehdotti samalla, että kyseisistä töistä voisi löytää aiheen myös opinnäytetyön tekoon. Me keskustelimme aiheesta ja näimme tilaisuutemme tulleen. Ilmoitimme välittömästi kiinnostuksestamme markkinointimateriaalin kuvaamiseen. Pian pidimmekin palaverin yhdessä ohjaavan opettajamme Jukka Saarelan ja Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:n toimitusjohtajan Pekka Leinosen kanssa. Tuolloin sovimme, että molemmista aiheista saisi tehdä opinnäytetöiden avosuudet.

Vaikka olimmekin hyvin kiinnostuneita markkinointimateriaalin kuvaamisesta ja siitä koostettavan dokumentin teosta, oli edessämme kuitenkin yksi pieni este. Katja Koivuluoma ja Elina Suutari olivat ilmoittaneet ennen meitä halukkuudestaan tehdä jommastakummasta aiheesta oman opinnäytetyönsä av-osuuden. He eivät kuitenkaan olleet vielä varmoja kummasta aiheesta haluaisivat tehdä, joten jouduimme hieman jännittämään, että toteutuuko toiveemme dokumentin teon osalta. Koivuluoma ja Suutari päättivät kuitenkin meidän onneksemme tehdä opinnäytetyönsä Tangomarkkinoiden historiasta kertovana kuvakoosteena, jolloin me saimme tehdä markkinointimateriaalista koostettavan dokumentin. Mikäli Koivuluoma ja Suutari eivät olisikaan valinneet aiheekseen kuvakoosteen tekoa, emme varmaan olisi lähteneet yhteistyöhön Tangomarkkinoiden kanssa, sillä olimme kiinnostuneita ainoastaan dokumentin tekemisestä.

Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:n tavoitteena oli saada markkinointimateriaalia ja siitä koostettava dokumentti oli mukava lisä heidän markkinointiinsa. Teimme siis kaksi eri työvaihetta samoja materiaaleja käyttäen. Saimme vapaat kädet dokumentin sisällön suunnitteluun ja työstämiseen. Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:n puolesta toivottiin, että markkinointimateriaalia kuvattaisiin eri yleisötapahtumista sekä laulukilpailun ajalta kaikista finalisteista tasapuolisesti.

Alkuperäisenä ajatuksenamme oli tehdä dokumentti vain opinnäytetyön avosuutena, mutta myöhemmässä vaiheessa aloimme harkita sitä mahdollisuutta, että dokumenttia kaupattaisiin esimerkiksi YLElle. Tämä riippui kuitenkin siitä, millainen dokumentista loppujen lopuksi muodostuisi. Tiesimme projektista tulevan erittäin isotoinen ja pitkäkestoinen ja siksi päällimmäisenä tavoitteena meillä oli saada dokumentista mahdollisimman hyvä. Tästä samaisesta syystä johtuen, päätimme tehdä dokumentin yhdessä alusta loppuun saakka.

4.2 Kaksi karpästä yhdellä iskulla; opinnäytetyö ja työharjoittelu

Suunnitellessamme opinnäytetyödokumenttia Tangomarkkinoilla kuvattavasta markkinointimateriaalista, opettaja Esa Leikkari ehdotti, että viimeisenä vuotena suoritettavan työharjoittelun voisi koulun puolesta yhdistää samaan projektiin. Tämä kuulosti hyvältä, sillä tiesimme, että projektista tulisi huomattavasti pidempi prosessi kuin mitä opinnäytetyöhön ja Tuotanto V -kurssiin oli varattu aikaa. Lisäämällä työharjoittelun aikatauluun saimme koko projektille tuplasti lisääaikaa, sillä suorittamamme työharjoittelu tehtiin lähes kokonaan itsenäisesti, keskittyen kokonaan markkinointimateriaaliin ja siitä koostettavaan dokumenttiin.

Tuotannon suunnittelu ja itse työharjoittelu lähtivät käyntiin kesäkuussa 2009. Alkusuunnitteluun ja paperitöihin sekä sopimusten suunnitteluun käytimme aikaa noin kuukauden verran. Sinä aikana suunnittelimme myös sitä, mihin dokumentti tulee pohjautumaan. Dokumentin suunnittelu oli haasteellista, sillä alkuperäinen ajatus oli kuvata Tangomarkkinoilta markkinointimateriaalia Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:tä varten. Tämä hankaloitti dokumentin suunnittelua, sillä meidän oli

otettava huomioon myös Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:n toiveet siitä, millaista materiaalin tulisi olla. Tästä syystä dokumentista oli alun perin tarkoitus tulla vain esittelyvideo Tangomarkkinoista, sillä kaikenkattavasta materiaalista ei paljoa muuta järkevää saisi kasaan. Pian ymmärsimme, että edessä oli kuitenkin tilaisuus tehdä jotain paljon mielenkiintoisempaa.

4.3 Mistä lähdettiin ja mihin päädyttiin; lähtökohdat ja niiden muuttuminen

Kuten juuri kerroimme, tarkoituksenamme oli tehdä esittelyvideo Tangomarkkinoista. Tuo video olisi ollut kooste eri tapahtumista juonnon kera, mutta juuri ennen tärkeimpien kuvauspäivien alkua suunnitelma muuttui täysin. Pidimme ohjaavan opettajan Jukka Saarelan kanssa viimeisen palaverin juuri ennen Tangomarkkinoita ja kuvauksia, jossa hän kehotti meitä keskittymään tulevissa kuvauksissa enemmän finalisteihin. Olimme alkuperäisessä käsikirjoituksessa keskittyneet kertomaan Tangomarkkinoista tapahtumana, mutta Saarelan mukaan meillä olisi paremmat mahdollisuudet saada dokumenttielokuvasta hyvä, jos perehtyisimme finalisteihin. Tätä ehdotusta tuki myös se, että saimme finalistien aikataulun Tangomarkkinoiden toimistolta juuri ennen tapahtumaa.

Suunnitelmien muututtua meillä ei kuitenkaan ollut enää aikaa tehdä käsikirjoituksia uusiksi, joten päätimme kuvata cinéma vérité -tyylillä. Emme ajatelleet suunnitelmien muuttumista ja käsikirjoituksen puutumista kuitenkaan huonona asiana, koska cinéma vérité -tyyliin kuuluu, ettei aiheesta tiedetä etukäteen paljoakaan. Tällöin saadaan asiaan uusi ja neutraali näkökulma. Ainoana huonona puolena oli se, että kaikki tilanteet täytyi improvisoida niin kuvauksien sisällön kuin kuvauskalustonkin osalta tapaus kerrallaan.

Lopullisen Haaveena tangokruunu -dokumenttielokuvan kannalta tästä äkillisestä tyylin muuttumisesta oli todella paljon hyötyä, sillä vaikka kuvaukset eivät täysin toteutuneet cinéma vérité -tyylisesti, saimme nauhalle paljon luontevia tilanteita. Nyt dokumenttielokuvassamme on enemmän sisältöä ja useita kuvia, joista tunnelma välittyy paremmin. Mikäli suunnitelmat eivät olisi muuttuneet ennen Tango-

markkinaviikkoa, ei tämän dokumenttielokuvan toteuttaminen sellaisenaan olisi ollut mahdollista.

Uuden tyylisuunnan selvityksessä emme lähteneet perehtymään finalisteihin tai Tangomarkkinoiden historiaan, sillä tuotanto oli jo alkamaisillaan, eikä perehtymiseen ollut aikaa. Lisäksi se olisi sotinut uutta kuvaustyyliämme vastaan. Ainoana taustatutkimuksemme Tangomarkkinoista oli 20 vuotta Tangokuninkaallisia juhla DVD, jonka saimme Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:ltä esituotantovaiheessa. DVD:llä oli vuosien 1985–2005 tangokuninkaallisten voittokappaleet, sekä lyhyt esittely Tangomarkkinoista. Se ei silti avannut meille liikaa Tangomarkkinoiden taustoja vaan suhtautumisemme tapahtumaa kohtaan pysyi neutraalina. Tämä oli hyvä asia sillä halusimme pitää työssämme tuoreen näkökulman.

5 ESITUOTANTO

5.1 Esituotannon tärkeys ja tuotantosuunnitelma

Haaveena tangokruunu -dokumenttituotannon alkuvaiheessa halusimme panostaa huolella esituotantovaiheeseen, sillä aikaisemmat tuotannot olivat opettaneet, että tuotanto onnistuu juuri niin hyvin kuin esituotanto on suunniteltu. Vaikka suunnitteluvaihe voi olla puuduttavaa, koska se ei ole kovin konkreettista tekemistä, niin silti siihen kannattaa keskittyä. Huolella suunnitellut aikataulut, budjetit ja käsikirjoitukset auttavat huomattavasti tuotannon edetessä. Tuolloin suuret vastoinkäymiset voidaan ehkäistä tai mikäli niitä joka tapauksessa tulee eteen, niin niihin pystytään reagoimaan nopeasti ja minimoimaan vahingot.

Esituotanto lasketaan alkaneeksi jo ensimmäisistä ideoinneista ja suunnitelmista. Jokaisessa projektissa voidaan lähestyä tuotantoa eri tavoin, mutta esimerkiksi avutuotannossa on hyvä lähteä täyttämään heti ensimmäisenä tuotantosuunnitelmaa. Se sisältää lyhyesti kaiken synopsiksesta riskianalyysiin ja budjettiin, sekä kaiken niiden väliltä. Tuotantosuunnitelman täyttäminen näytteleeekin suurta osaa esituotantovaiheessa. Aloitimme paperityöt tuotantosuunnitelman (LIITE 1) täyttämällä, mutta harmiksemme teimme osittain turhaa työtä, koska tuotantovaiheessa moni asia muuttui, eikä osa tuotantosuunnitelmasta enää pitänyt paikkaansa. Pehdymme suunnitelmien muuttumiseen myöhemmissä kappaleissa.

Haaveena tangokruunu -dokumenttituotannon jälkityöt olisivat todennäköisesti helpottuneet, mikäli olisimme kuvauksissa noudattaneet esituotantovaiheessa tehtyä käsikirjoitusta, mutta sisällöllisesti se ei olisi ollut kovin antoisa. Jälkeenpäin esituotantovaihetta ja erityisesti käsikirjoitusvaihetta pohdittuamme voimme tulla vain yhteen johtopäätökseen. Mikäli olisimme toteuttaneet dokumenttielokuvan käsikirjoituksen mukaan, siitä olisi varmasti tullut hyvä esittely Tangomarkkinoista, mutta sillä ei todennäköisesti olisi juurikaan ollut kaupallista arvoa eikä se olisi ollut

kovin arvostettava opinnäytetyömme av-osuutena. Esituotantovaiheessa emme siis miettineet loppuun, mitä halusimme dokumenttielokuvalla kertoa ja mitkä olivat sen lopulliset sisällölliset tavoitteet. Kahden eri työn yhdistäminen rajoitti käsitystämme siitä, mitä dokumentti voisi sisältää. Pyrkimyksemme oli kuvata ainoastaan markkinointimateriaalia ja koostaa siitä sellainen dokumentti kuin vain olisi mahdollista.

Aikataulutuksen suunnittelu. Aloitimme projektimme suunnittelemalla sille mahdollisimman todenmukaisen ja koulun opintopistemääriin perustuvan aikataulun (LIITE 2). Opintopisteiden avulla aikataulutaminen oli hieman helpompaa, sillä niiden avulla saimme jonkinlaisen käsityksen siitä, miten paljon voimme varata aikaa mihinkin tuotannon vaiheeseen. Aikataulu jakautui siten, että ensin oli työharjoittelu, joka kesti noin neljä kuukautta, sen jälkeen Tuotanto V -kurssi, jonka aikana koulussamme on tarkoitus toteuttaa opinnäytetyön av-osuus ja se on kestoltaan noin kolme viikkoa. Lopuksi lisäsimme aikatauluun opinnäytetyön kirjoittamiseen varatut yhdeksän viikkoa. Jälkituotantovaiheessa aikataulumme kuitenkin venyi, mutta siitä kerromme lisää kappaleessa 7.

Aikataulun suunnittelua vaikeutti kuitenkin se, että teimme aikataulun kesällä, eikä silloin ollut netissä editointiluokan varauslistaa saatavilla. Jouduimme suunnittelemaan tuotantomme editointivaiheen siten, että emme ottaneet huomioon Editointiluokan mahdollisesti syksyllä olevia tunteja. Onneksemme syksyllä tuo luokka olikin suurimmaksi osaksi vapaana, muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta.

Aikataulutamisvaiheessa teimme myös jokaiselle työryhmämme jäsenelle oman aikataulun, joka perustui siihen, miten usein he pääsisivät ilmoittamansa mukaan auttamaan. Suunnittelimme heidän aikatauluihinsa myös sen, kuka kuvaa, mitä ja missä, sekä sen, missä välissä he käyvät ruokailemassa.

Sopimusasiat. Jokaisessa projektissa törmää välttämättäkin erilaisiin sopimusasioihin. Näistä tärkeimpinä voitaisiin mainita tekijänoikeus- ja käyttöoikeussopimukset, sillä ne saattavat lopettaa koko projektin, ellei niitä ole hoidettu huolellisesti. Kaikki sopimukset tulisi tehdä kirjallisina, sillä vaikka suulliset sopimukset

ovatkin yhtä pitäviä kuin paperilla olevat, on niistä silti helpompi luistaa, kun ei ole konkreettista näyttöä sovituista asioista. Ohjeita sopimusten tekoon löytää helposti esimerkiksi internetistä.

Ennen työharjoittelua meidän piti saada sopimusasiat kuntoon, jotta pystyisimme työstämään projektia. Työharjoittelusopimuksen lisäksi meidän piti tehdä sopimukset myös hankkeistetusta opinnäytetyöstä ja käyttö- ja tekijänoikeuksista. Dokumenttielokuvan käyttö- ja tekijänoikeuksista tarvittava sopimus saatiin valmiiksi kuitenkin vasta aivan projektin loppupuolella, sillä jokaisen osapuolen tuli hyväksyä sopimuksen ehdot ja se vei paljon aikaa. Tällainen saattaa olla kohtalokasta koko projektille, mutta tässä tapauksessa oli onni myötä ja kaikki sujui ongelmitta.

Mikäli sopimusasioissa olisi tullut ongelmia tai esimerkiksi erimielisyyksiä levitysoikeuksista, olisimme joutuneet venyttämään projektia entisestään tai pahimmassa tapauksessa keskeyttämään sen. Keskeyttäminen ei olisi vaikuttanut vain projektin etenemiseen tai onnistumiseen, vaan myös meidän valmistumiseemme. Olisimme tuolloin joutuneet keksimään uuden opinnäytetyöaiheen, eikä aika olisi riittänyt siihen, että olisimme saaneet uuden työn valmiiksi ajallaan.

Työharjoittelun jälkeen talvella kuvatuista Kaija Lustilan ja Marko Maunukselan haastatteluiden käyttöoikeuksista oli myös päästävä varmuuteen. Hoidimme tämän siten, että Kaija ja Marko allekirjoittivat suostumuksen siitä, että heistä kuvattua materiaalia saa käyttää dokumenttielokuvaa varten. Itse Tangomarkkinoilla emme erikseen pyytäneet allekirjoituksia keneltäkään, sillä finalistit olivat sopineet Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:n kanssa jo aiemmin siitä, että heitä tullaan kuvaamaan Tangomarkkinoiden aikaan.

Kuvausten aikana useat ihmiset olivat kiinnostuneita siitä, mihin tarkoitukseen työryhmämme kuvasi videota. Heitä informoitiin materiaalin käyttötarkoituksesta, sillä se oli hyvän tavan mukaista. Vain yksi henkilö koko tapahtuman aikana halusi, ettei häntä kuvata ja työryhmä tietenkin otti tämän kohteliaasti huomioon. Tällaiset tilanteet ovat kuitenkin ristiriitaisia, sillä yksityisen henkilön tullessa julkiselle paikalle tietäen, että siellä saatetaan kuvata, ei hänellä ole oikeutta kieltää hänestä

kuvatun materiaalin käyttöä. Yksityisyyden suoja ei ulotu julkisille paikoille. Katsoimme Julkisen sanan neuvoston nettisivuilta, millaisia päätöksiä julkisella paikalla kuvaamisesta oli tehty. Kokkola-lehden Päätoimittaja Jouko Pensaari oli vastannut kyseisellä sivustolla kantelijan kysymykseen julkisella paikalla kuvaamisesta seuraavasti:

...julkisella paikalla kuvaaminen ja kuvien julkaiseminen kuuluvat perustuslaissa taatun sananvapauden piiriin. Ihmisen kuvaamista julkisilla paikoilla ei ole laissa kielletty, eikä yksityisyyden suoja ulotu yleisille paikoille kuten kaduille ja toreille, kauppoihin, pankkeihin tai muihin paikkoihin, joihin yleisöllä on pääsy. (Pensaari [viitattu 19.04.10].)

Julkisilla paikoilla saimme siis kuvata ilman erillisiä lupia. Aloimmekin pohtia, missä menee julkisten paikkojen raja, sillä esimerkiksi Seinäjoki Areenaan ei ollut finaalin karsinnan tai finaalin aikana pääsyä muilla kuin niillä, jotka olivat ostaneet lipun. Edellisessä viittauksessa mainittiin nimenomaan, että julkisilla paikoilla, eli paikoilla, joihin yleisöllä on pääsy, ei kuvaamisesta tarvitse pyytää erillisiä lupia. Pohdittuamme asiaa hetken tulimme siihen tulokseen, että koska Seinäjoen Tangomarkkinat Oy tapahtuman järjestäjänä ja YLEn tuotanto tapahtuman kuvaajana olivat antaneet luvan kuvata Areenalla, emme pyytäneet erillisiä lupia ihmisiltä.

Koska dokumenttielokuvamme sisältää paljon musiikkia, pitäisi tehdä myös ilmoitus Teostoon ennen kuin dokumenttielokuvaa alettaisiin levittää tai esittää julkisesti. Tällaiset tekijänoikeussopimukset jäisivät YLEn maksettavaksi, mikäli he ostaisivat dokumenttielokuvamme ja esittäisivät sen televisiossa. Mikäli Seinäjoen Tangomarkkinat Oy haluaa käyttää dokumenttielokuvaamme markkinointitarkoituksessa, heidän tulee huolehtia musiikin tekijänoikeuksista. Meidän ei tarvitse huolehtia tekijänoikeuskorvauksista, sillä YLEn ja Tangomarkkina Oy:n huolehtiessa omista käyttötarkoituksistaan ja korvauksistaan, meille ja Seinäjoen Ammattikorkeakoululle jää vain kappaleet arkistoon. SeAMK:lla on dokumenttielokuvamme muuntelu-, monistus- ja esitysoikeus. Nuo oikeudet ovat sitä varten, että SeAMK voi käyttää dokumenttielokuvaa opetus- ja markkinointitarkoituksessa.

Budjetti ja rahoitus. Tuotantosuunnitelman täyttövaiheessa jouduimme tekemään dokumenttielokuvallamme myös budjetin (LIITE 1). Budjetti tehtiin valmiiseen,

opettajalta saatuun Excel-taulukkoon ja ensimmäinen versio siitä oli suuruudeltaan 24 423 euroa. Tiesimme kuitenkin, että emme saisi myytyä dokumenttielokuvamme tällä hinnalla, sillä olemme kuitenkin opiskelijoita. Jos olisimme olleet ammattilaisia, olisi dokumentti saatu varmasti lyhyemmässä ajassa valmiiksi, jolloin myös budjetti olisi ollut pienempi. Tämän budjetin avulla saimme kuitenkin jonkinlaisen käsityksen siitä, miten paljon meidän dokumenttielokuvamme olisi tullut maksamaan. Suunnitellessamme dokumenttielokuvamme tarjoamista YLElle jouduimme tiivistämään budjettia reippaalla kädellä, jolloin laskimme siihen pelkäämään meidän palkkamme neljältä kuukaudelta, sekä sen, mitä koulu olisi perinyt kalustovuokraa. Vähättelimme omaa työmääräämme tähän budjettiin, sillä emme osanneet yhtään arvioida sitä, miten paljon esimerkiksi YLE olisi ollut valmis maksamaan dokumentistamme.

Tuotannolle voi hakea rahoitusta mm. eri rahastoista, mutta siihen vaaditaan hyvin huolellisesti laadittu budjetti. Budjetista tulisi aina ilmetä myös ”varasuunnitelma” sille, että mistä loput rahat tuotantoa varten saadaan, ellei koko rahamäärää saadakaan rahastoilta. Rahastojen hakuajat vaihtelevat ja useimmiten ne jakavat tuet kerran vuodessa. Rahoitusta voi hakea esimerkiksi AVEKista (Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus).

AVEK tukee monipuolista ja myös kokeilevaa audiovisuaalista tuotantoa. AVEK pyrkii vahvistamaan kotimaista pitkäjännitteistä tuotantoa, joka hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti nyt käytössä olevat resurssit sekä antaa tilaa myös uusille tekijöille ja uudentyyppisille elokuvan ilmaisua monipuolistaville lähestymistavoille. (AVEK [viitattu 21.4.2010].)

Emme hakeneet tuotannollemme rahoitusta, sillä meille ei aiheutunut siitä juuri minkäänlaisia kuluja. Kuvauksiin varatut mini-dv -nauhat ja kulkuluvat Tangomarkkinoille saatiin Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:n puolesta ja koulu taas antoi käyttöömmme kuvauksiin ja editointiin tarvittavan kaluston. Rahoituksen hakeminen olisi muutenkin ollut jo myöhäistä kesäkuussa, sillä tuotantomme lähti käyntiin niin nopeasti, ettei aikaa rahoituksen hakemiseen juuri ollut. Tarkistimme tuolloin kuitenkin muutamia rahoitusmahdollisuuksia ja esimerkiksi Etelä-Pohjanmaan maakuntarahaston apurahojen hakuaika on yleensä alkuvuodesta (Suomen kulttuurirahasto [viitattu 18.4.2010]).

5.2 Tavoitteiden asettelu

Yksi päätavoitteistamme oli se, että saisimme kuvattua paljon hyvää materiaalia ja mahdollisimman monesta paikasta. Koska olimme päättäneet, että dokumenttielokuvastamme tulisi cinéma vérité -tyylinen, tavoitteeksemme muodostui kuvausten aikana myös se, että saisimme kuvattua finalistien keskusteluja, haastatteluja ja muuta sisällöllisesti rikkaampaa materiaalia. Cinéma vérité -tyyliin ei kuulu juonto tai muu vastaava ja siksi oli tärkeää, että tarvittavat asiat kävisivät ilmi esimerkiksi finalistien keskusteluiden kautta. Muiden tavoitteiden lisäksi halusimme, että Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:n puolesta ollaan tyytyväisiä ja että saisimme dokumenttielokuvaa varten tarpeeksi hyvää materiaalia.

Tavoitteinamme oli tehdä tuotannon suunnittelu ja toteutus kokonaisuudessaan niin hyvin, ettemme kohtaisi suuria ongelmia tai epäonnistumisia. Lisäksi aikaisempien tuotantojen teknisten ongelmien takia halusimme erityisesti huolehtia siitä, ettei niitä tulisi. Näin yritimme kiinnittää huomiota erityisesti esituotannossa kalustonvalintaan, kuvauksissa kamera-asetuksiin, sekä jälkituotannossa projektin kaikkiin teknisiin työvaiheisiin.

Halusimme kehittyä tuotannon aikana ammattilaisiksi ja tavoitteenamme olikin hoitaa tuottajan tehtävät niin kuin pitää. Koulutuksemme tähtäsi kulttuurituottajan ammattiin, joten halusimme laittaa itsemme tulikokeeseen ja selvittää mistä meidät on tehty. Vaikka koulumme antoikin hyvät eväät tuottajan työhön, uskoimme silti saavamme siitä paremman käsityksen todellisen, isomman projektin kautta.

Moraalisten arvojen asettaminen. Moraaliset arvot olivat meille molemmille itsestään selviä, vaikka ne eivät olleetkaan paperille kirjoitettuja. Tarkoitus oli saada paljon hyvää materiaalia, mutta raja täytyi kuitenkin vetää johonkin. Emme esimerkiksi halunneet olla kenenkään tiellä, haitata kenenkään työskentelyä tai finalistien harjoittelua. Moraaliset arvot tulivat esiin myös siten, ettei kumpikaan meistä halunnut tahallaan kuvata materiaalia, joka saattaisi ihmisiä huonoon valoon tai antaisi heistä muuten huonon kuvan. Huomioimme tämän myös editointivaiheessa siten, että emme valinneet dokumenttiin sellaista materiaalia, joka olisi pahoittanut

jonkun mielen. Kuvaajina luotimme jonkin verran myös siihen, että finalistit ja muut kuvattavat osaavat itse varoa sanomisiaan edes hieman.

5.3 Dokumentin sisällön suunnittelu

Kuultuamme, että saamme tehdä opinnäytetyön av-osuuden haluamanamme videotuotantona Tangomarkkinoista, olimme hyvillämme. Aloimme kehittää dokumentin ideaa ja sisältöä välittömästi. Riina Hyytiä (2004, 11) kertoo kirjassaan, että idea muokkautuu pikkuhiljaa aiheeksi ja sitten siihen tulevat mukaan keskeiset henkilöt sekä tarinan ja juonen kulku. Näin kävi myös meille. Aluksi meillä oli idea vain mainosvideo Tangomarkkinoista, mutta kehittelyn tuloksena, alkoi dokumenttimme aihe pikkuhiljaa muotoutua parempaan suuntaan. Pohdiskelimme tulevan dokumenttimme tarkoitusta ja kuvittelimme sen rakennetta. Sisältö, tarkoitus sekä kohderyhmä (LIITE 1) alkoivat muodostua ja mukaan tuli henkilöitä ja heidän haastattelujaan. Idean kehittelyn tuloksena siirryimme suunnittelemaan ensimmäistä synopsisista.

Synopsis ja treatment. Vaikka usein luullaan, että synopsis on pakollinen vaihe tuotannon alkuvaiheessa, ei niin aina kuitenkaan ole. On olemassa useita elokuvia, fiktiota ja dokumentteja, joihin ei ole tehty synopsisista paperille ollenkaan, vaan on edetty pelkän idean pohjalta. Myös synopsisien kirjoitustyyli, ulkoasu ja pituus vaihtelevat suuresti. Siinä saatetaan puhua toiminnasta, sisällöstä ja muodosta tai tekijän aikomuksista ja tavoitteista sen mukaan, mitä tuotannon tekijä on pitänyt oleellisena ja onko kyseessä fiktio vai dokumentti. Sen tekemiseen ei ole oikeastaan kirjoitettu mitään varsinaisia sääntöjä, mutta usein se määritellään tiivistelmäksi elokuvan sisällöstä. Synopsis onkin hyvä väline haettaessa tuotannolle rahoitusta esimerkiksi käsikirjoitusvaihetta varten, sillä siitä ilmenee lyhyesti kaikki oleellinen ohjelman sisällöstä. (Aaltonen 2006, 117.)

Yleensä synopsisista seuraa treatment, mutta se voidaan kuitenkin jättää tarvittaessa väliin. Elokuvantaju -sivuston mukaan treatment on hieman laajempi tiivistelmä ohjelman sisällöstä kuin synopsis, mutta siinä ei kuitenkaan ole vielä eritelty elo-

kuvan tapahtumia erillisiksi kohtauksiksi. Siitä käy kuitenkin ilmi elokuvan alku, keskikohta ja loppu, sekä juonen kannalta oleelliset asiat (Elokuvantaju [viitattu 19.4.2010]). Jos treatmentia ei tehdä, voidaan siirtyä suoraan käsikirjoitusvaiheeseen.

Ideoinnin jälkeen kirjoitimme paperille lyhyen synopsiksen tulevasta dokumentistamme ja liitimme sen tuotantosuunnitelmaan (LIITE 1). Siitä kävi ilmi oikeastaan vain se, mikä on dokumenttimme tarkoitus. Tämän jälkeen teimme tuotantosuunnitelmaan myös treatmentin (LIITE 1), jotta saisimme purettua ajatuksiamme myös dokumentin kaaresta ja kulusta paperille. Tällöin hahmottelimme hieman enemmän dokumenttimme alkua, keskikohtaa ja loppua. Olimme valmiit aloittamaan käsikirjoituksen työstämisen.

Käsikirjoitus ja sen muuttuminen. Dokumentin käsikirjoitusta on hankala suunnitella, sillä tapahtumia ja tilanteita ei välttämättä pysty ennakoimaan tai kontrolloimaan kovin tarkasti. Dokumentin aiheen taas pystyy päättämään ja suunnittelemaan tarkemmin. Aaltonen kertoo kirjassaan, että on olemassa tekijöitä jotka vastustavat käsikirjoitusvaihetta. Sitä vastustetaan siksi, että se on dokumenttielokuvan idean vastainen. Aaltosen kirjassaan haastattelema Pirjo Honkasalo on sitä mieltä, että käsikirjoituksen voi tehdä, mutta jos kuvausvaiheessa pitää katsoa käsikirjoitusta, on jossain vikaa. (Aaltonen 2006, 126–127.) Meidän mielestämme dokumenttiin olisi hyvä tehdä käsikirjoitus sen vuoksi, että tiedettäisiin, mitä dokumenttia varten tarvitsee kuvata. Tällöin dokumentin toimivuuden kannalta oleellisia asioita ei jäisi uupumaan. Käsikirjoitus on kivijalka, jonka varaan muu tuotanto rakentuu. Käsikirjoituksella yritetään mm. hahmottaa tuotannon kokonaisuutta, helpottaa kommunikointia rahoittajan, työryhmän tai muun ulkopuolisen tahon kanssa, sekä helpottaa kustannusarvion ja kuvausaikataulun suunnittelussa. (Aaltonen 2002, 13 – 14.)

Me teimme dokumenttimme ensimmäiseen versioon useamman käsikirjoitusversion, ennen kuin saimme aikaan meitä molempia tyydyttävän käsikirjoituksen (LIITE 3). Yritimme suunnitella sen mahdollisimman tarkasti, jotta kuvauksissa tietäisimme mitä pitää tehdä ja mitä tulee ottaa huomioon. Merkitsimme käsikirjoitukseen

myös mahdollisia haastattelukysymyksiä, sekä asioita, joita pitää selvittää ennen Tangomarkkinoita. Pituutta käsikirjoituksellemme tuli kaiken kaikkiaan seitsemän sivua. Myöhemmässä vaiheessa teimme myös leikkauskäsikirjoituksen, joka oli samalla myös kuvakäsikirjoitus uutta dokumenttielokuvaamme varten. Tämän käsikirjoituksen teosta kerromme enemmän luvussa 7.

5.4 Kaluston valinta ja tarkastus

Kalustoa valittaessa tulee olla huolellinen, ettei mitään oleellista jää puuttumaan. Meidän tuli olla kaluston valinnan suhteen erittäin huolellisia, sillä kaluston suunnittelu-, varaus- ja tarkastusvaiheen jälkeen ei koululla ollut enää ketään, jolta olimme voineet myöhemmin hakea puuttuvat kalustot tai vaihtaa rikkiäiset toisiin. Kaikki olivat kesälomilla. Kaluston valintaa vaikeutti se, että samaan aikaan oli menossa myös muita tuotantoja. Tangomarkkinat -viikon viikonlopulle osui Kaustisen kansanmusiikkijuhlat, johon muutama nuorempi opiskelija aikoi tehdä monikameratuotannon. Myös he tarvitsivat kuvauskalustoa koululta. Asia saatiin sovittua siten, että me kuvaisimme Sonyn HDV -kameroilla ja Kaustisten ryhmä Canon -kameroilla.

Halusimme käydä kaluston läpi mahdollisimman tarkasti joten testasimme, että valokalusto toimii moitteettomasti ja että kaikissa kolmessa kamerassa on samat asetukset valmiina jo heti alusta lähtien. Edellisessä tuotannossa kävi niin ikävästi, että yhden kameran asetukset olivat erilaisia kuin muissa. Jälkituotantovaiheessa siitä koitui ongelmia editoinnin yhteydessä ja dokumenttikin onnistui vain juuri ja juuri.

Vaikka olimme varanneet tarvittavan kaluston jo hyvissä ajoin, jouduimme silti lainaamaan koulun ulkopuoliselle taholle yhtä kameraamme, sillä eräs aiemmin valmistunut opiskelija oli myös tekemässä omaa tuotantoaan. Hän oli sopinut koulun kanssa siitä, että saisi tarvittaessa lainata koulun kuvauskalustoa. Lainasimme hänelle kameraamme muutaman kerran, mutta lopulta päätimme, että moisesta turhasta kameroiden lainailusta tuotannon aikana koituisi vain ylimääräistä stres-

siä. Pelkäsimme myös, että mikäli kamera olisi mennyt lainassa rikki, olisi tuotantomme saattanut vaarantua. Kysymykseksi olisi noussut myös se, kuka olisi ollut vastuussa kameran rikkoutumisesta, sillä lainaamamme kalusto oli kuitenkin koko ajan meidän nimissämme. Emme enää lainanneet kameroitamme myöhemmässä vaiheessa ja hyvä niin.

6 TUOTANTO

6.1 Kuvaukset

Kuvaukset muodostavat yleensä melko pienen osan koko projektista suhteessa projektin muihin vaiheisiin. Silti ne ovat yksi tärkeimmistä dokumenttielokuvaan ja sen luonteeseen vaikuttavista tekijöistä ja juuri tämän vuoksi ne tuleekin suunnitella erityisellä tarkkaavuudella ja huolellisuudella. Jouko Aaltonen (2006, 136) on haastatellut kirjassaan Markku Lehmuskalliota ja kertoo hänen olevan sitä mieltä, että elokuvan rakenne ja muoto syntyvät juuri kuvausvaiheessa.

Vaikka emme käsikirjoituksen hylkäämisen jälkeen pystyneetkään suunnittelemaan kaikkia kuvauksia täydellisesti, pyrimme kuitenkin parhaamme mukaan improvisoimaan kuvaustilanteissa. Myös me pidimme kuvauksia yhtenä dokumenttielokuvamme tärkeimpänä osana. Paineita kuitenkin lisäsi se, että kuvaustilanteet olivat aitoja, eikä niitä olisi enää pystynyt uusimaan, mikäli niitä ei olisi saatu kerralla purkkiin.

Projektissamme oli kuvauspäiviä kaiken kaikkiaan 15, joista itse Tangomarkkinat kestivät viisi päivää. Näiden päivien aikana kuvasimme aktiivisesti lähes koko ajan, vaikka päivät olivatkin pitkiä ja uuvuttavia. Kaiken kaikkiaan saimme kuvattua paljon materiaalia sekä dokumenttia että markkinointimateriaalia varten, vaikka kuvausolosuhteet olivatkin välillä erittäin haastavia. Muita kuvauspäiviä olivat finalistien kuntotesti Alahärmässä ja Ilmajoen Musiikkijuhlilla esiintyminen, Meritangot Silja Linella ja nopeutuskuvien kuvaaminen Tangomarkkinoiden rakentumisesta useina päivinä.

Jälkituotantovaiheessa päädyimme tekemään vielä kaksi lisäkuvauspäivää, joita emme alun perin olleet suunnitelleet. Nämä kuvaukset koostuivat kahden finalistin, Kaija Lustilan ja Marko Maunukselan, haastatteluista ja niiden kuvaamisesta. Nä-

mä ylimääräiset kuvaukset venyttivät tuotantomme aikataulua, mutta eivät onneksemme kuitenkaan pilanneet mahdollisuuksiamme ajoissa valmistumiseen. Pohdimme näiden kuvausten vaikutusta dokumenttiimme kappaleessa 7.

Ylimääräiset kuvauspäivät jälkituotantovaiheessa ovat yleensä hyvä juttu ajateltaessa dokumenttia itsessään, mutta budjetin ja aikataulutuksen kannalta katsottuna ei asia enää olekaan niin hyvä. Ylimääräisiin kuvauspäiviin uppoaa suuria summia rahaa ja koko projektin aikataulu voi venyä, aiheuttaen jälleen uusia lisäkuluja.

6.1.1 Tuotannon eteneminen ja suunnitellun tyylin noudattaminen

Tuotanto eteni sujuvasti ja pääasiassa suunnitelmiamme mukaan. Ainoat mitkä muuttuivat heti kuvausten alkaessa, olivat käsikirjoitus ja osittain aikataulu. Kuvausten tavoitteeksi muodostui kuvata cinéma vérité tyylillä. Seurasimme finalisteja Tangomarkkinoiden ajan puuttumatta tilanteisiin tai haastattelematta heitä. Finalistit tottuivat nopeasti alati seuraavaan kameraan, eivätkä he juuri reagoineet kuvajiin. Välillä he saattoivat oma-aloitteisesti kommentoida jotain kameralle tai katsoa kameraan, jolloin uskollisuus cinéma vérité tyylille rikkoutui. Emme kuitenkaan kieltäneet finalisteja reagoimasta kameraan, sillä emme halunneet, että he olisivat alkaneet miettimään kameran jatkuvaa läsnäoloa ja varomaan sanomisiaan.

Tangomarkkinaviikon aikana kuvauspaikkoja oli todella monia. Jouduimme liikuttelemaan kalustoa mm. Seinäjoki Areenaan, Tangomarkkinoiden toimistolle (Lyseo), tangokadulle, Lakeuden ristin torniin ja moneen muuhun paikkaan. Kaluston kanssa tuli olla huolellinen, että jokaiseen kuvauspaikkaan tulisi mukaan kaikki tarvittava ja ettei mitään menisi hukkaan tai rikkoutuisi. Jos olisimme olleet huolimattomia, olisi tuotannon eteneminen voinut vaarantua, sillä emme olisi saaneet uutta kalustoa mistään.

6.1.2 Kuvausten organisointi

Koska meillä ei kuvausvaiheessa ollut käsikirjoitusta mitä seurata, jouduimme suunnittelemaan jokaisen kuvauspäivän yksi kerrallaan. Tämä vaikutti kuitenkin lähinnä vain omiin kuvausaikatauluihimme, eikä niinkään kuvausryhmän aikatauluihin. Näin oli siksi, että olimme alun perin suunnitelleen aikataulut jokaiselle työryhmämme jäsenelle erikseen sen mukaan, miten he ehtisivät tulla auttamaan kuvauksissa. Emme siis enää pystyneet muuttamaan heille suunniteltuja aikatauluja.

Organisointitaitomme joutuivat koetukselle myös työryhmän ohjaamisen kanssa, sillä se luotti siihen, että kerromme mitä seuraavaksi pitää tehdä. Valitettavasti oman kiireemme vuoksi emme ehtineet ohjaamaan työryhmää niin hyvin kuin miten meidän olisi tuottajina pitänyt pystyä ohjaamaan. Onneksi kuvausryhmämme muodostui kuitenkin melko oma-aloitteisista ihmisistä, eikä työryhmän ohjaamisen kanssa tullut sen suurempia ongelmia.

Tehtävienjako muodostui siten, että työryhmän apua käytettiin vain pakottavissa tilanteissa, sillä halusimme kuvata mahdollisimman paljon itse. Teimme näin sen vuoksi, että tiesimme itse paremmin sen, millaista materiaalia pitäisi saada kuvattua. Työryhmän tehtävienjako päätettiin sen mukaan, missä työtehtävissä olimme aikaisemmista tuotannoista huomanneet heidän olevan hyviä. Halusimme esimerkiksi yhden opiskelijatoverimme nimenomaan kuvaajaksi, sillä tiesimme, että hän on hyvä kuvaaja ja että hänellä on hyvä työmotivaatio.

Hyvää organisointitaitoa vaadittiin myös erilaisten lupa-asioiden hoitamisessa. Ensimmäisten finalistien lauluharjoitusten yhteydessä, kysyimme YLEn tuotannon henkilökunnalta lupaa kuvata kenraaleissa ja suorissa lähetyksissä. Saimme myöntävän vastauksen ja kertoi miten kamerat tuli sijoittaa Seinäjoki Areenaan. Lisäksi kysyimme YLEn äänimiksaajalta luvan ottaa ääntä suoraan heidän äänipöydästään kovalevytallentimelle. Saimme luvan ja lopputuloksena olikin erittäin hyvälaatuista ääntä, jolla pystyimme jälkituotantovaiheessa paikkaamaan kameroiden huonolaatuista ääntä suorista lähetyksistä.

6.1.3 Haastavat kuvausolosuhteet

Kuvausaikataulut olivat erittäin kiireiset Tangomarkkinaviikolla. Kuvauspäivistä muodostui keskimäärin noin 12 tunnin työpäiviä ja jokaiseen niistä mahtui monia erilaisia haastavia kuvaustilanteita. Yksi haastavimmista tilanteista oli kuvata Areenalla suorien lähetysten aikana, sillä lavan eteen sijoitettujen kameroiden tuli olla sellaisissa paikoissa, etteivät ne näkyneet YLEn kuvissa. Tästä johtuen suoraan lavan edessä oleva kamera oli liian matalalla, jolloin yleisön kyltit tulivat eteen. Samoin ylhäällä ja hieman sivussa oleva kamera oli niin kaukana, ettei zoomilla päässyt kovin lähelle.

Lavan takana yksi kameraryhmä sai liikkua suhteellisen vapaasti ja se saikin hyvin kuvattua finalistien odottelua ja jännittämistä. Vaikka kyseinen kamera saikin poimittua hyviä hetkiä, haasteeksi sille muodostui heikko ja vaihteleva valaistus. Val Kobalanssia oli lähes mahdoton saada oikeanlaiseksi, sillä valojen väri vaihteli koko ajan ja suurimman osan ajasta oli niin hämärää, ettei kuvassa erottunut kuin ihmisten ääriviivat. Lisäksi lavan takana oli lähes mahdotonta saada keskusteluja nauhoitettua, mikäli lavalla oli jotain menossa, sillä kaikki lavalta kuuluvat äänet peittivät lavan takana kuuluvan puheen. Äänen huonolle laadulle emme voineet juuri mitään, sillä esimerkiksi nappimikkien käyttö oli täysin mahdotonta, koska finalisteja ei voinut häiritä. Ainoa mahdollisuus oli yrittää poimia ääni kondensaattorimikrofonilla, mutta siitäkin huolimatta äänenlaatu oli erittäin heikkoa.

Ulkokuvauksia hankaloitti vaihteleva sää. Vaikka sää suurimmaksi osaksi kuvausten aikana olikin poutaista, oli myös päiviä jolloin satoi vettä. Sade oli yleensä vain tihkua, mutta yhtenä päivänä satoi niin rankasti, ettemme voineet edes suunnitella menevämme ulos kuvaamaan. Kaikeksi onneksi sadetta kesti vain jonkin aikaa, emmekä menettäneet mitään dokumentin kannalta oleellista tapahtumaa. Kameroiden sadesuojia jouduimme onneksemme käyttämään vain harvoin.

6.1.4 Kaluston toimivuus

Käytössämme ollut kuvauskalusto toimi lähes ongelmitta koko projektin ajan. Oikeastaan ainoiksi teknisiksi ongelmiksi kuvausvaiheessa muodostuivat paristojen huono kesto Ediroll-kovalevytallentimessa, sekä viallinen kameran jalusta. Paristojen loppumisesta aiheutuvat haitat pystyimme ehkäisemään ottamalla mukaan laitteeseen kuuluvan virtakaapelin. Tällöin meidän tuli kuitenkin äänittää kovalevytallentimella paikoissa, joissa saisimme kytkettyä sen sähköverkkoon. Huonolle jalustalle emme voineet mitään. Juuri huonosta jalustasta johtuen osa kuvatusta materiaalista oli todella käyttökelvottoman näköistä. Kuvaajan olisi pitänyt tällöin ymmärtää jättää turhat panoroinnit ja tiltauksset pois, että materiaalista olisi saatu edes jotain irti.

Käytössämme oli myös kuvaajan työtä helpottava kameran DVRig Pro -laite. Sen avulla saadaan kamera tuettua niin, että kuvasta tulee vakaampaa ja samalla se vähentää kuvaajan rasittumista pitkään kestävässä kuvaustilanteessa. Aluksi arastelimme sen käyttöä, mutta totesimme kuitenkin myöhemmässä vaiheessa, että emme olisi mitenkään voineet pärjätä ilman sitä. Koska jouduimme liikkumaan paljon kameran kanssa, ei kameran jalusta olisi tullut kysymykseen. Ne olisivat olleet liian raskaita kantaa mukana koko päivän. Rigissä oli myös huonoja puolia: sitä oli esimerkiksi hankala riisua pois kuvaajan vaihtuessa. Rigistä johtuen kuvakulmat olivat melkein kokoajan samankaltaisia, vaikka alkusuunnitteluvaiheessa heitimmekin ilmoille, että haluamme saada paljon erilaisia kuvakulmia dokumenttiin.

6.1.5 Moraalisten arvojen toteutuminen kuvauksissa

Kuvausten tärkeimmäksi kohteeksi nousivat finalistit ja heidän ohjelmansa. Pyrimme saamaan nauhalle tapahtumia niin sanotusti lavan takaa, eli sellaista, mistä tavallinen television ja laulukilpailun katsoja ei tiennyt. Haasteeksi nousi muutamissa kuvaustilanteissa se, missä menee moraalisten arvojen raja.

Kilpailu oli finalisteille rankkaa ja erityisesti finaalin karsinnan ja finaalin pudotustilanteet nostivat tunteet pintaan ja pettymys oli pudonneilla suuri. Muutamassa tilanteessa pudonneella finalistilla oli selvästi paha olla, joten koetukselle joutui kuvaajan moraaliset arvot, eli mitä kuvata ja mitä ei. On erittäin vaikeaa vetää rajaa siihen, mikä menee liian henkilökohtaiseksi kuvattavaksi. Mitä kokeneempi kuvaaja tai esimerkiksi toimittaja on, sen hämäämpi rajasta varmasti tulee, sillä kokenut ammattilainen tietää, että mitä syvemmälle materiaalilla pääsee, sitä enemmän se kiinnostaa ihmisiä. Työryhmämme kokemattomuuden vuoksi tuo raja on matalalla. Eräällä kuvauskerralla kuvaaja käänsi kameran automaattisesti pois, kun finalisti tuli lavalta lähes itkien. Kuvaaja kuitenkin tiesi, että tässä olisi hyvää materiaalia dokumenttielokuvaa varten. Tilanne kuitenkin tuntui liian henkilökohtaiselta kuvattavaksi. Pian kuvaaja kuitenkin rohkaistui ja jatkoi kuvaamista.

Yleisesti ajatellen noudatimme asetettuja moraalisten arvoja. Emme häirinneet finalisteja tai kuvanneet tilanteita jotka olivat liian henkilökohtaisia. Onnistuimme myös kuvaamaan siten, että he esiintyvät ”hyvässä valossa” ja näitä tavoitteita noudatimme myös jälkituotannon aikana.

6.2 Työryhmän toimivuus tuotannon aikana

Työryhmämme koostui kuvaustilanteissa suurimmillaan meidän lisäksi neljästä muusta henkilöstä ja itse Tangomarkkinoilla meillä oli kaiken kaikkiaan seitsemän ihmistä avustamassa eri tehtävissä. Yleensä koko työryhmä oli samassa kuvaustilanteessa, mutta oli myös tilanteita, joissa jouduimme ohjeistuksen jälkeen jättämään kuvaajat yksin, sillä jouduimme itse lähtemään muualle kuvaustehtäviin. Kuten aikaisemmin mainitsimme, oli onni, että työryhmämme koostui omaaloitteisista ihmisistä. Kaiken kaikkiaan työryhmän panos oli kiitettävä.

Yleensä työryhmän koko oli riittävä, sillä se käsitti kuvaajan ja äänittäjän per kamera. Kameroita oli parhaimmillaan kolme ja vain muutamiin tilanteisiin saimme kuvaussihteerin avuksi. Valitettavasti emme pystyneet järjestämään jokaiseen ryhmään kuvaussihteriä, sillä pienenkin työryhmän saaminen kesällä oli todella

hankalaa. Kuvaussihteerin muistiinpanoista olisi ollut hyötyä jälkityövaiheessa, kun materiaalia alettiin katsoa läpi, mutta jouduimme joka tapauksessa käymään materiaalin läpi ennen editoinnin aloittamista. Teimme siis kaseteista aikakoodilistat samalla kun katsoimme materiaalia läpi, eikä tarvetta kuvaussihteerille oikeastaan ollutkaan.

7 JÄLKITUOTANTO

7.1 Jälkituotannon aikataulut ja niiden toteutuminen

Suunnittelimme jälkituotannon aikataulun alustavasti jo esituotantovaiheessa. Määritimme tuotantosuunnitelmaan, että se kestäisi 20.7–16.10.2009 välisen ajan. Aikataulumme kuitenkin venyi huomattavasti, sillä emme mm. olleet osanneet varautua niin suureen materiaalmäärään, mitä meillä lopulta oli käsissämme. Kuvatun materiaalin tarkastamiseen kului noin kuukausi enemmän aikaa kuin olimme suunnitelleet. Lisäksi hankaluudet editointivaiheessa pitkittivät dokumenttielokuvamme valmistumista.

Dokumenttielokuvamme editointiin ja muuhun jälkituotantoon kului aikaa materiaalin tarkastuksen jälkeen vajaa kuusi kuukautta. Meillä ei todellakaan olisi ollut mahdollisuutta toteuttaa koko dokumenttielokuvan tuotantoa kolmessa viikossa, joten onneksemme saimme yhdistettyä työharjoittelun tähän tuotantoon. Jälkituotantovaihe vei paljon aikaa kirjallisen osuuden aikataulusta, mutta teimme molempia töitä osittain yhtä aikaa, joten ongelmia ei päällekkäisestä aikataulutuksesta juuri koitunut.

Jälkituotantoaikataulumme pitkittymiseen vaikuttivat myös ulkopuoliset tekijät. Kerroimme aikataulutuskappaleessa 5, että jälkituotannon osalta aikataulun suunnittelu oli vaikeaa tulevien lukujärjestysmuutosten vuoksi. Aikataulu ei siis täysin pitänyt paikkaansa enää syksyllä, kun lukujärjestykset päivitettiin. Se ei kuitenkaan vaikuttanut suurella määrällä, sillä kyse oli vain muutamista päivistä. Suuren materiaalmäärän ja uusien lisäkuvausten aiheuttamat viivästykset pidensivät jälkituotannon aikataulua kevään puolelle, jolloin editointiluokassa alkoi olla jo enemmän nuorempien opiskelijoiden tunteja. Jouduimme tuolloin rajoittamaan editointiluokan käyttöä ja aikataulumme venyi entisestään.

7.2 Materiaalin tarkastaminen ja markkinointimateriaalin koostaminen

Aloitimme dokumentin jälkityöt heti Tangomarkkinaviikon jälkeen. Kuvamateriaalia oli kertynyt tähän mennessä kaikista kuvauksista yhteensä noin 64 tunnin kasettia. Ensimmäinen haasteemme oli selvittää, mitä kaikkea materiaalia oli kuvattu. Kävimme läpi jokaisen kasetin ja kirjoitimme niistä aikakoodit ja sisällöt ylös, jotta myöhemmin materiaalia olisi helppo käsitellä ja tarvittava kuvamateriaali löytyisi nopeasti. Materiaalin läpikäyminen helpotti myös dokumentin rakenteen suunnittelua, sillä sitä suunniteltaessa tiesimme, mitä materiaalia eri työryhmän jäsenet olivat kuvanneet. Materiaalia oli yksinkertaisesti niin paljon, että vaikka tiesimme mitä se sisältää, oli vaikeaa vetää raja siihen, mitä dokumentissa käytettäisiin ja mitä ei.

Materiaalin tarkastuksen jälkeen synkronoimme Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:tä varten eri kameroiden kuvat keskenään, mikäli kameroita oli ollut useampi samassa kuvaustilanteessa. Teimme näin siksi, että he pystyisivät etsimään suuresta materiaalmäärästä haluamansa ja saman tien löytämään kaikki kuvat kyseisistä tilanteista. Tiesimme kyseisen työvaiheen helpottavan meidänkin työskentelyämme editointivaiheessa.

7.3 Editointi

Dokumenttielokuvan editointivaihe voi olla todella moniulotteinen. Se voidaan toteuttaa monella eri tavalla ja jokaisella leikkaajalla onkin omat työskentelytavat. Myös editoitavan työn aihe ja tyyli vaikuttavat siihen, miten niitä työstetään. Tekeillä voi olla esimerkiksi seurantadokumentti, jolloin sen editointi voi alkaa jo ensimmäisten kuvausten jälkeen. Sitä voidaan työstää pikkuhiljaa niin kauan, kunnes dokumentti on valmis.

Jouko Aaltonen (2006, 147–151) kertoo kirjassaan eri dokumenttielokuvien tekijöiden tavoista lähteä tekemään leikkausta. Hänen mukaansa oppikirjat kertovat leikkaamisen olevan lineaarisesti etenevä prosessi, mutta ettei todellisuus ehkä vastaa niiden antamaa käsitystä. Dokumenttielokuvien tekijät ovat lähestyneet aihe-

taan monilla eri tavoilla. Muutamat tekijät ovat kertoneet, että leikkauksen on tehnyt projektin ulkopuolinen henkilö, mikäli aihe on ollut tekijöille liian henkilökohtainen. Toiset taas kertovat hoitaneensa leikkauksen itse juuri siksi, että aihetta on ollut helpompi käsitellä, koska se on ollut henkilökohtainen.

Aaltonen (2006, 147–151) kertoo, että dokumentin konkreettista leikkausta on lähdetty myös tekemään monin eri tavoin. Osa tekijöistä tekee dokumentin rungon ensin, kun toiset saattavat rakentaa ensin kokonaisia kohtauksia täysin irrallisina toisistaan ja sitten myöhemmin vasta koostaa ne eheäksi kokonaisuudeksi. Kiti Luostarinen oli haastattelussaan painottanut intuition tärkeyttä leikkausvaiheessa. Hänen mukaansa tällaisessa ”subjektiivisessä leikkaamisessa” ohjaaja ja leikkaaja eivät edes etsi syitä miksi tietyt kuvat valitaan dokumenttiin, vaan leikkaus tapahtuu täysin intuition mukaan. Toiset taas saattavat pyöritellä materiaalia pitkään leikkauspöydällä löytääkseen juuri oikeat kuvat ja muutamat voivat visioida dokumenttinsa jo pitkälle etukäteen. Tässä oli vain muutama esimerkki Aaltosen kirjasta, mutta jo nuo kertovat sen, miten eri tavoin leikkausta voi lähestyä tai lähteä tekemään.

Meidän dokumenttielokuvamme editointi alkoi heti, kun saimme tarkastettua ja synkronoitua Tangomarkkinoilla kuvatun materiaalin. Aloitimme editoinnin sillä periaatteella, että keräsimme Avid Media Composer -projektiin yhdelle aikajanelle parhaita kohtia, mitä olimme kuvanneet. Noista kohdista sitten valikoimme mitä jättäisimme ja pitäisikö jotain mahdollisesti vielä lisätä aikajanelle.

Alkuvaiheen editointia helpotti se, että materiaali oli jo valmiiksi synkronoitua. Näin meillä oli automaattisesti kaikki kolme kameraa käytettävissämme, kun valitsimme aikajanelle materiaalia ja aloittelimme raakaleikkauksen työstöä. Pohdimme välillä lähdimmekö tekemään editointia parhaalla mahdollisella tavalla, mutta aikaisempien tuotantojen pohjalta tunsimme kyseisen lähestymistavan luontevaksi. Lisäksi emme ehkä olisi osanneet lähestyä materiaalia muuten, sillä sitä oli niin paljon, ettemme olisi tienneet miten aloittaa editointia.

Editointi koko projektimme aikana oli välillä ylämäkeä ja välillä alamäkeä. Ajoittain työ ei tuntunut sujuvan ja silloin meidän täytyi ottaa hieman etäisyyttä editointiin. Pienien taukojen jälkeen osasimme jälleen nähdä materiaalin erivalossa ja jatkaa editointia uusin ideoin. Meidän kohdallamme tämä toimintatapa toimi ja huomasimme myös työskentelymotivaation pysyvän korkeammalla pienien taukojen ansiosta.

Tärkeiden asioiden löytäminen. Aloitellessamme dokumentin editointia, tiesimme jo tärkeät tilanteet, kuten finaalin karsinnan ja finaalin, jotka halusimme tavalla tai toisella osaksi dokumenttia. Mielestämme kyseisissä tilanteissa kuvatuissa materiaaleissa oli suuria tunteita, sekä jännitystä, jonka näki vain lavan takana. Halusimme dokumenttiin tunnetta ja sitä saimme tallennettua parhaiten pudotus tilanteissa. Pudonneiden finalistien pettymys ja jatkoon päässeiden ilo kertoi paljon siitä, kuinka tosissaan he olivat mukana kilpailussa. Nämä tunnelmat halusimme alusta alkaen välittää katsojille.

Finaalin karsinnan ja finaalin lisäksi pidimme tärkeinä sellaisia tilaisuuksia ja tilanteita, mitkä eivät olleet julkisia. Ajattelimme näin siksi, että ne kiinnostaisivat yleisöä, koska he eivät tiedä, mitä ”lavan takana” oikein tapahtuu. Tavoitteena oli välittää katsojalle tieto siitä, että finalistien ohjelma oli todella kiireistä ja siihen kuului paljon muutakin, kuin se mitä televisiosta näytettiin. Tällaisia tilanteita olivat muun muassa esiintymiset muutamissa eri paikoissa, lehdistötilaisuudet ja harjoitukset.

7.3.1 Editoinnin hankaluudet ja niiden selvittäminen

Suuresta materiaali määrästä johtuen, meillä oli vaikeuksia rajata mitä dokumentissa näytetään ja mitä ei. Osittain rajausta hankaloitti se, että pidimme joistain kohdista niin paljon, ettei niitä mielestämme voinut jättää pois. Meidän täytyi todella puntaroida, että mikä on tärkeää lopputuloksen kannalta. Se oli vaikeaa myös siksi, että emme osanneet alkuvaiheessa hahmottaa dokumentin kaarta kovin hyvin, vaan laitoimme satunnaisesti mielestämme hyviä materiaaleja editointiprojektiin.

Editointivaiheen edetessä totesimme kuitenkin, että dokumentista ei tule kovin eheää kokonaisuutta, elleimme saisi siihen jotain, mikä kuljettaisi dokumentin läpi. Yritimme hakea ratkaisua ongelmaan opettajan avulla. Opettaja Jukka Saarela näytti meille erilaisia dokumentteja ja kertoi niiden aloitustavoista, jotta löytäisimme erilaisia lähestymistapoja dokumenttiimme.

Turhautumisemme helpotti ja saimme uusia ideoita. Parin erilaisen idean jälkeen löysimme hyvän vaihtoehdon dokumentin aloitukseen. Tämä vaihtoehto oli johdella katsojaa dokumenttiin lehtiotsikoiden ja kuvien avulla. Kehittämämme aloitus toteutettiin Adobe AfterEffects -ohjelmalla ja kerromme siitä tässä kappaleessa myöhemmin lisää.

Vaikka saimme dokumenttielokuvamme aloituksen selvitettyä, jouduimme toteamaan, ettei silloinen materiaalimme riittänyt siihen, että olisimme saaneet dokumentin toimimaan. Tiesimme, että asialle täytyisi tehdä jotain. Pohdiskelimme, mikä olisi se oikea ratkaisu dokumentin ”pelastamiseksi”. Emme halunneet kaikkittävää kertojaa, koska halusimme kertoa finalistien tarinan heidän omien sanojensa ja tekojensa kautta. Materiaalista ei kuitenkaan löytynyt tarpeeksi hyviä keskusteluja. Tämän johdosta päädyimme siihen, että finalistin haastattelu voisi toimia dokumentin eteenpäin vievänä osana. Tuotannon aikana pyrimme tasapuolisesti kuvaamaan finalisteja, mutta kuin itsestään kaksi finalistia nousi eniten esiin. Kaija Lustila ja Marko Maunuksela seurustelivat ihmisten kanssa ja olivat paljon enemmän esillä kuin muut finalistit. Molempien selvittyä finaaliin asti heistä oli myös materiaalia koko Tangomarkkinaviikon ajalta. Täten päätimme, että heidän haastattelujensa avulla saataisiin tehtyä siirtymät eri tilanteiden välillä paremmin. Toisin sanoen, jälkityövaiheeseen tuli kaksi kuvauspäivää lisää, joita emme alun perin olleet suunnitelleet.

Ennen näitä kuvauspäiviä jouduimme suunnittelemaan mitä haluamme saada haastatteluissa selville. Kävimme dokumenttimme cinéma vérité -tyylistä versiota läpi ja mietimme, miten sitä voisi parantaa. Kuvittelimme kohtauksiin Kaijan ja Markon puhetta aina tilanteeseen liittyen. Tämän jälkeen aloimme tehdä leikkauskäsikirjoitusta, joka oli samalla myös kuvakäsikirjoitus (LIITE 4). Tällöin pystyimme

suunnittelemaan myös sen, mitä haastatteluissa pitää tulla ilmi ja mitä kysymyksiä vaaditaan, että saisimme haluamamme vastaukset. Leikkauskäsikirjoituksen pohjalta kirjoitimme molemmille, sekä Kaijalle, että Markolle omat haastattelukysymykset.

Elina Saksala (2008, 151) kertoo, että leikkauskäsikirjoitus on toimittajan suunnitelma siitä, miten dokumentti tulee kokonaisuudessaan rakentumaan. Hänen mukaansa laadukas leikkauskäsikirjoitus on sellainen, että ulkopuolinen lukija ymmärtää, millainen dokumentti on syntymässä. Hän myös toteaa, että mitä paremmin ja huolellisemmin leikkauskäsikirjoitus on tehty, sitä paremmin leikkausaikataulussa pysytään. Huomasimme tämän, sillä tehtyämme huolellisesti suunnitellun leikkaus- ja kuvakäsikirjoituksen, ei dokumenttielokuvan editointivaiheessa tullut ongelmia juuri lainkaan liittyen sen rakenteeseen tai sen koostamiseen. Lisäksi editointi alkoi sujua paremmin.

Aluksi mietimme, että haastattelut kuvattaisiin haastateltavien kotona, mutta Kaija kertoi haluavansa, että haastattelu kuvattaisiin jossain muualla. Hänen haastattelunsa kuvattiin Kurikassa, Hotelli Pitkä-Jussissa 24.2.2010. Kävimme paikan päällä tutustumassa tiloihin, joista olimme olleet sähköpostitse yhteydessä Hotelli Pitkä-Jussiin. Aluksi aioimme kuvata Kaijan haastattelun hotellin ravintolasalissa, mutta ystävällisen vastaanottovirkailijan ehdotuksesta kävimme katsomassa hotellin takkakabinettia. Ihastuimme kabinetin sisustukseen sekä seinien pintamateriaaliin. Takkakabinetissa oli lämmin tunnelma ja seinien pintamateriaalissa oli tiettyä tyylikkyyttä, joka mielestämme sopi Kaijan luonteeseen. Haastattelu sujui oikein hyvin ja saimme Kaijalta paljon hyviä vastauksia dokumenttiin.

Marko Maunukselan haastattelu kuvattiin hänen kotonaan, vaikka häntäkin hieman arvelutti näyttää kotiaan ulkopuolisille. Myös Markon haastattelu onnistui ja häneltäkin tuli hyvää informaatiota. Harmiksemme emme ehtineet ajanpuutteen vuoksi panostamaan valaistukseen niin paljon kuin olisimme halunneet.

Kuvasimme Kaijan ja Markon haastattelut kokonaan omin voimin. Toinen toimi haastattelijana, kun toinen kuvasi puoli- ja lähikuvaa haastateltavasta. Mukana oli

myös toinen kamera, joka oli ns. kylmäkamera, eli siinä ei ollut kuvaajaa ollenkaan. Näin saimme varmuuden siitä, että ainakin toinen kuva oli kokoajan käyttökelpoista ja siihen oli helppo leikata toisen kameran kuvaa. Mukanamme oli myös kolmas kamera, jota käytimme ulkokuvauksissa. Otimme ulkokuvauksia varten oman kameran sen vuoksi, ettei kameraan kondensoidu vettä, kun sitä kuljetetaan kylmästä lämpöiseen. Pakkasta kuvauspäivinä oli n. 20 astetta.

7.3.2 Haastattelujen vaikutus editointiin ja lopputuotokseen

Kaijan ja Markon haastattelujen jälkeen aloitimme editoinnin tavallaan alusta. Ensimmäinen Tangomarkkinoilta kuvatuista materiaaleista koostuva raakaversio ennen haastatteluja oli kestoaltaan n. 30 minuuttia. Aloimme poimia kyseisen raakaversiosta ympärille pätkiä haastatteluista, jotka kertoivat haastatelluista henkilöistä jotain uutta tai jotain minkä avulla pystyimme rakentamaan siirtymät tilanteista toisiin. Tällöin dokumentimme tyyli muuttui ja siitä tuli seurantadokumentti. Vaikka aikaisemmat versiot dokumentista olivat juoneltaan käyttökeltottomia, oli niiden ympärille silti helppo lisätä haastatteluja. Vilkuilimme tässä vaiheessa hieman tekemäämme leikkauskäsikirjoitusta, mutta emme kuitenkaan noudattaneet sitä orgallisesti.

Työ alkoi edetä todella sujuvasti ja dokumentin kaari alkoi hahmottua nopeasti. Suurimmaksi kysymykseksi nousi muun muassa se miten dokumentti jatkuisi jo tehdyn alun jälkeen. Tavoitteena tietenkin oli herättää katsojan mielenkiinto heti alusta alkaen. Teimme alusta muutamia eri versioita, jotta löysimme oikean aloituksen. Valitsimme siihen mielenkiintoisen kommentin haastatteluista sekä talvista kuvituskuvaa. Ajattelimme sen herättävän hämmennystä katsojissa sillä Tangomarkkinathan on kesätapahtuma ja siksi varmasti ajatellaan siitä kertovan dokumentin olevan ”kesäinen”.

Kokonaisuudessaan dokumentti vuorottelee Kaijan ja Markon haastattelujen sekä Tangomarkkinoilta kuvatun materiaalin kanssa. Meille oli kuitenkin selvää, että

pyrimme laittamaan molempien haastatteluja yhtä paljon. Emme silti laskeneet mitään sekuntimääriä ja haastatteluja laitettiin sitä mukaa, kuin tuntui hyvältä.

Pyrimme saamaan dokumenttiin myös Kaijan ja Markon tunteita laulukilpailun ajalta. Haastattelussa käy esimerkiksi ilmi se, että Markolla oli Tangomarkkinaviikolla kurkkutulehdus, joka vaikeutti valmistautumista ja vaaransi koko finaaliin osallistumisen. Näillä keinoilla dokumentti pitää katsojan mielenkiinnon yllä loppuun asti.

Haastattelujen lisäämisen jälkeen dokumentin raakaversiolla oli kestoja n. 50 minuuttia. Tämä oli ensimmäinen versio, jota näytimme myös ulkopuolisille. Palaute oli positiivista ja rakentavaa. Tiesimme kuitenkin, että mikäli tarjoaisimme dokumenttiamme YLElle, pitäisi dokumenttia vielä lyhentää. Olimme tässä vaiheessa kuitenkin todella tyytyväisiä aikaansaannokseemme emmekä olisi tahtoneet sitä lyhentää. Olimme kuitenkin ohjaavan opettajamme Jukka Saarelan neuvoista vaurin ja aloimme lyhentää dokumenttia muun muassa kohdista joihin olimme rakastuneet. Kyseisten kuvien poistaminen harmitti meitä, mutta tiesimme sen olevan tärkeää lopullisen tuotoksen kannalta. Tällä alalla on osattava varoa materiaaliin kiintymistä, sillä lopulta ne eivät välttämättä palvele lopullista tuotetta ja sen tarkoitusta. Me olimme jo tehneet sen virheen, että olimme kiintyneet materiaaliin, mutta sen ymmärtäessämme pidimme pieniä taukoja editointiin ja pian näimme materiaalin taas uusin silmin. Tauot helpottivat sitä, että näimme, etteivät tietyt kuvat enää toimineet dokumenttielokuvassa ja niiden poisjättäminen helpottui.

Lopulta saimme tiivistettyä dokumenttielokuvamme puoleen tuntiin. Tiivistämisen lisäksi saimme kuitenkin lisättyä lopulliseen tuotokseen hieman uutta materiaalia. Lyhentämisen takia osa dokumenttielokuvamme alkuperäisestä tarkoituksesta karsi, sillä jouduimme poistamaan paljon laivan takaa kuvattua materiaalia ja muita tilanteita. Nämä poistetut kohtaukset olisivat antaneet katsojalle paremman käsityksen siitä, kuinka rankka finalistien ohjelma Tangomarkkinoiden aikana oli. Nyt dokumenttielokuvamme keskittyy Kaijaan ja Markoon sekä laulukilpailun etenemiseen. Olemme kuitenkin tyytyväisiä dokumenttielokuvaamme, sillä saimme tehtyä siitä paljon tiiviimmän paketin.

7.4 Varmuuskopiointi

Suuresta raakamateriaalimäärästä tiesimme, että tarvitsisimme dokumentin työstämistä varten paljon muistia koulun verkosta, johon yleensä tallennamme kaikki projektit. Työharjoittelun takia meidän täytyi ottaa kaikki parhaat materiaalit koneelle, joten tilaa tarvittiin enemmän kuin pelkän dokumentin editointiin olisi tarvittu. Saimmekin tilaa mukavasti, mutta huomattuamme, että materiaali ei millään tulisi mahtumaan verkkoon, pyysimme koululta käyttöömmme 500 Gb:n ulkoisen kovalevyn. Tässä päätöksessä oli omat riskinsä, sillä mikäli kovalevy olisi jostain syystä rikkoutunut, olisimme menettäneet kaiken ja joutuneet aloittamaan alusta. Onneksenne kovalevy toimi hyvin, eikä ongelmia sen kanssa tullut.

Emme tehneet kovalevystä missään vaiheessa täydellistä varmuuskopiota, sillä meillä ei ollut resursseja siihen. Aloitettuamme raakaleikkauksen työstön, rupesimme kopioimaan Avid Media Composer -projektin projektitietoja säännöllisesti verkkoon. Näin varmistimme edes sen, että mikäli kovalevylle tapahtuisi jotain, saisimme projektitietojen avulla haettua materiaalit uudelleen Avidiin Media Composeriin. Tässä vaiheessa olimme kuvanneet jo 74 tunnin kasettia ja jos olisimme joutuneet ajamaan kaikki uudelleen koneelle, olisi edessä ollut todella kova työ.

Materiaalin lisääntyttyä haastattelujen myötä ulkoinen kovalevy alkoi jäädä pieneksi, joten pyysimme koululta 1 Tb:n ulkoisen kovalevyn, jolle siirsimme koko projektin. Samalla uusi isompi kovalevy alustettiin FAT32-formaattiin, sillä koulumme editointi luokkaan oli juuri tuotu uusia Apple Macintosh -koneita vanhojen PC-koneiden tilalle. Jatkoimme editointia ja projektitietojen varmuuskopiointia. Saimme projektin kunnialla loppuun ilman ongelmia tallennusmuotojen kanssa.

7.5 Värimäärittely

Värimäärittelyä miettiessämme halusimme värimaailman olevan mahdollisimman luonnollinen ja jokaisessa kuvassa tilanteeseen sopiva. Editointivaiheessa aloimme miettiä, että tahtoisimme Tangomarkkinoilta kuvattujen materiaalien olevan

värikylläisiä ja kesäisen oloisia. Lisäksi mielestämme värikkäät kuvat Tangomarkkinoilta kuvastavat sitä, että dokumenttielokuvassamme muistellaan noita tilanteita.

Tangomarkkinoilla kuvatun materiaalin kuvaustilanteet vaihtelivat paljon ja siitä muodostuikin melkoinen haaste värinmäärittelyvaiheessa. Ulkona kuvatut materiaalit olivat pääsääntöisesti hyvännäköisiä, mutta Seinäjoki Areenassa kuvatuissa materiaaleissa olikin tekemistä. Areenassa kuvattu materiaali oli pääasiassa tummaa ja väreiltään todella vaihtelevaa. Tummiin kuvien vaalentaminen sai ne helposti näyttämään rakeisilta ja oli vaikeaa arvioida milloin kuva meni liian rakeiseksi. Kuvan rakeisuuden, tummuuden ja vaaleuden arviointia vaikeutti se, että editointiluokassa käytettävät monitorit näyttivät kuvan paljon tummempana ja kontrastisempaan, kuin mitä Mac-koneen näyttö. Opettajamme Jukka Saarelan mukaan monitorin pitäisi näyttää kuva täysin oikein, mutta emme silti luottaneet sen kuvaan, koska kuvausvaiheessa kamera ei ollut näyttänyt kuvaa niin tummana. Tehdäksemme tuli siis löytää oikeat asetukset tekemällä erilaisia värinmäärittelyjä.

Teimme useita erilaisia testipätkiä ja tarkastelimme niitä plasma-, LCD- ja kuvaputkitelevisioista. Kaikki televisiot näyttivät kuvan hieman eri tavoin. LCD- ja plasmatelevisioissa kuva näytti helposti todella rakeiselta ja värisävyt olivat usein harmahtavia. Kuvaputkitelevisioiden kuva oli taas tummempaa, jolloin rakeisuus ei näkynyt kovin helposti ja värit olivat kylläisempiä. Puntariin siis joutui se, että minä mukaan tekisimme lopullisen värinmäärittelyn. Lopulta päädyimme tekemään dokumenttielokuvamme lopullisen värinmäärittelyn sen perusteella, että se näytti kohtuullisen hyvältä, katsoi sitä mistä tahansa televisiosta.

7.6 Äänien jälkityöt

Dokumenttielokuvamme äänien kanssa riitti jonkin verran tekemistä. Äänessä oli kohinaa, taustahälyä, henkilöt eivät puhuneet kameran suuntaan, jolloin heidän äänensä kuului todella huonosti, sekä monia muita lieviä häiriötekijöitä. Vaikka dokumenttielokuvamme ääni ei ollutkaan täydellistä, emmekä saaneet sitä jälkitöi-

den aikana korjattua virheettömäksi, olimme silti tyytyväisiä lopputulokseen. Kuvamateriaaliin mielestämme kuuluu hienoinen ”rosoisuus”, sillä ne sopivat kuvaamiimme tilanteisiin ja aitous oli yksi asia minkä pidimme mielessä koko jälkituotannon ajan. Emme siis äänien jälkitöissä pyrkineet tekemään ihmeitä, vaan saamaan tasot ja efektit kuntoon, sekä hieman poistamaan kohinaa yms.

Haastattelujen äänet olivat kohtuullisen hyvälaatuisia, sillä ne tehtiin langallisella nappimikillä, mikä vähensi kohinaa äänessä. Vaikka nappimikkien hyvä puoli oli se, että äänen ei tullut juurikaan kohinaa, oli muita ääniä mitä ne poimivat vähän liiankin hyvin. Haastateltavien liikkuesssa ne kahisivat heidän vaatteitaan vasten, aiheuttaen pieniä häiriöitä ääneen. Lisäksi Kaijan haastattelun yhteydessä nappimikki tallensi takkakabinetissa olleen kylmäkaapin hurinan, jota emme olleet kuvustilanteessa havainneet sammuttaa. Poistimme haastattelu äänistä kauttaaltaan hieman kohinaa ja laskimme äänen tasoja, mutta koska puheesta sai hyvin selvää, emme yrittäneet muokata ääniä liikaa. Pelkäsimme, että liialla muokkaamisella ääni ei enää kuulostaisi aidolta. Tiesimme myös sen, ettei meillä ollut tarvittavia taitoja, että olisimme osanneet käsitellä ääntä kunnolla, joten senkin takia näimme parhaaksi tehdä vain hienosäätöä mm. haastatteluääniin.

Tangomarkkinoilta kuvatun materiaalin äänissä oli todella paljon vaihtelua. Tilasta ja henkilöistä riippuen, saattoi äänessä olla kaikua tai kohde puhui liian hiljaa. Huonon äänenlaadun takia täytyi myös karsia materiaalia, mutta onneksi ei kovin paljoa. Areenassa kuvatuissa lavantakaisissa materiaaleissa ei puheesta saanut kuin paikka paikoin selvää, sillä lavalta kuuluva musiikki ja puhe olivat niin voimakkaita, että mikään käyttämämme mikrofoni ei olisi puhetta pystynyt kunnolla poimimaan. Useissa kohdissa, pidimme kuvan tunnelmaa niin tärkeänä, että vaikka sen oma ääni oli käyttökelvotonta, niin yhdistimme sen ääneen joka oli nauhoitettu YLEn äänipöydän kautta kovalevyille. Kovalevyäänillä saimme äänet suorien lähe-tyksien lauluesityksiin, sekä juontoihin. Ääni oli todella hyvälaatuista ja se pelasti-kin monta kohtaa, joihin ei kameroihin tallentunutta ääntä voinut käyttää.

Kaikkein vaikeimmaksi äänien jälkityöstössä osoittautui Pro Tools -ohjelman käyttö. Muutamien äänikurssien pohjalta tiesimme jotain perusasioita äänenkäsittelys-

tä, mutta emme koskaan olleet käyttäneet tuota ohjelmaa kunnolla, joten emme nytkään osanneet käyttää sitä. Pyysimme apua eräältä nuoremmalta opiskelijalta, jonka tiesimme osaavan äänenkäsittelyä. Hän kertoi kuitenkin, ettei hallinnut Pro Tools -ohjelmaa juuri ollenkaan ja neuvoi käyttämään Avid Media Composerin omia äänenkäsittelytyökaluja. Aluksi yritimme kokeilla eri säätöjä, mutta asiaan vihkiytymättömänä oli vaikea kuulla eri säätöjen vaikutuksia, eivätkä äänet ainaakaan parantuneet. Emme voineet kysyä juuri sillä hetkellä opettajiltakaan apua, koska paikalla ei ollut yhtään ainutta opettajaa, joka olisi osannut äänen jälkitöitä. Päädyimme siis vain tarkistamaan äänien efektit ja tasot.

Myöhemmin kävimme äänet opettajan kanssa läpi. Kerroimme, ettemme osanneet käyttää Pro Tools -ohjelmaa tarpeeksi hyvin, että olisimme käyttäneet sitä äänien muokkaamiseen. Tuolloin opettajamme Jukka Saarela ehdotti, että kokeilisimme muokata niitä Adobe Soundbooth -ohjelmalla. Hän näytti kuinka äänet saataisiin vietyä ohjelmaan ja opasti millä saisimme esimerkiksi kohinaa ja pieniä häiriöääniä poistettua. Opettajan neuvojen mukaan kuuntelimme jokaisen ääniraidan yksitellen ja pyrimme parantamaan niitä taitojemme mukaan. Soundbooth -ohjelman käyttö oli suhteellisen yksinkertaista ja saimmekin äänen mieleisemmäksi.

Näistä ongelmista äänenjälkikäsittelyohjelmien kanssa opimme sen, että oli kyseessä mikä tahansa työvaihe, tulisi perehtyä sen tekemiseen jo hyvissä ajoin etukäteen tai hankkia joku tekemään työ. Näin vältettäisiin se, ettei aikaa menisi hukkaan ja työ valmistuisi ajallaan, ilman ongelmia. Huolellisella perehtymisellä myös varmistettaisiin lopputuotteen onnistuminen parhaalla mahdollisella tavalla.

7.7 Grafiikat

Dokumenttimme editoinnin edetessä tuli ajankohtaiseksi päättää, miten se alkaisi ja loppuisi. Halusimme johdattaa katsojat vuoden 2009 Tangomarkkinoille näyttämällä heille materiaalia aikaisemmista tapahtumista, joissa finalistit olivat olleet mukana. Päätimme näin siksi, että dokumenttielokuvassamme ei ollut aikaa kerrata tapahtumia ajalta ennen Tangomarkkinoita, mutta pidimme niitä tärkeänä do-

kumentin tarinaan johdattelevana tekijänä. Alun kuvat ja tekstit eri tapahtumista kertovat osan siitä, mitä kaikkea finalistit kokivat ennen Tangomarkkinoita. Näin ollen dokumentissa ei kulu liikaa aikaa aikaisempiin tapahtumiin, sillä dokumentin tarkoitus oli keskittyä Tangomarkkinaviikon tapahtumiin.

Toteuttamaamme aloitusta voidaan kutsua myös ohjelmatunnukseksi. Elina Saksalan (2008, 132) mukaan sen tarkoitus on kertoa katsojalle muutamassa sekunnissa, mistä ohjelmassa on kyse ja miksi sitä kannattaa jäädä katsomaan. Ohjelmatunnus tekee katsojaan vaikutuksen kuvien, tekstin ja äänimaailman kautta.

Valokuvasimme Tangomarkkinaviikolla ilmestyneitä Ilkka sanomalehtiä ja otimme eri nettisivuilta ruutukaappauskuvia Tangomarkkinoihin ja finalisteihin liittyen. Näistä koostettiin dokumenttielokuvamme ohjelmatunnuksen ensimmäinen versio. Päätimme luopua noista kuvista myöhemmässä vaiheessa, sillä tekijänoikeusasiat olisi pitänyt selvittää, ennen kuin olisimme voineet käyttää tuota ohjelmatunnusta. Tähän meillä ei kuitenkaan ollut aikaa. Päätimme siis koostaa valmiiseen dokumenttielokuvaan samantyyllisen ohjelmatunnuksen, mutta lehtiotsikoiden ja nettisivujen sijasta käytimme omia videomateriaalejamme sekä Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:n ottamia stillkuvia. Mielestämme onnistuimme lopullisen ohjelmatunnuksen teossa ja se tekee vaikutuksen katsojaan, aivan kuten kerroimme Saksalan kirjoittaneen.

Halusimme grafiikan olevan kauttaaltaan samankaltaista, joten teimme Adobe PhotoShopilla punaisen eri sävyillä taustan, jota käytimme dokumentin grafiikoissa, DVD-kotelossa sekä DVD-valikoiden pohjana. Valitsimme punaisen eri sävyt, koska olimme huomanneet, että Tangomarkkinoiden grafiikoissa käytetään usein punaista. Arvelimme, että se olisi myös sellainen väri, joka erottuu muun muassa videokuvasta hyvin. Kokeilujen jälkeen totesimme osuneemme oikeaan. Punainen erottui hyvin ja sopi dokumenttiin.

Harkitsimme myös dokumenttielokuvassa käytetyn fontin hyvin tarkkaan, sillä halusimme sen sopivan mielikuvaan tangosta ja Tangomarkkinoista. Valitsimme fontiksi Monotype Corsivan, joka on kaunotyylinen fontti, mutta ei liian epäselvä sel-

lainen. Mielestämme kaunokirjoitus kuvastaa hyvin sitä romanttista mielikuvaa, minkä tango on projektin aikana meille luonut. Vaikka tango on tulista ja romanttista, emme halunneet korostaa sitä liikaa. Käytimme grafiikassa ornamentti-tyylistä koristekuvaa hyvällä maulla, jottei grafiikoista tulisi liian yltiöromanttisia tai koristeellisia.

Yritimme välttää liiallista grafiikkaa, sillä mielestämme se ei sopinut dokumenttielokuvamme tyyliin. Laitoimme tekstigrafiikkaa kohtiin, joissa kuva ei kertonut tarpeeksi vaan se kaipasi lisäselvitystä. Tällaisia kohtia olivat esimerkiksi ajan kuluminen ja tilanteista toisiin siirtymiset. Nämä kohdat valittiin osittain sen mukaan, mitä koekatsojamme meille ehdottivat. He sanoivat, että jotkin tilanteet jäivät epäselviksi, koska kuvat ja haastattelut eivät kertoneet riittävästi tapahtumista. Nämä ehdotukset auttoivat meitä huomaamaan kohdat, jotka kaipasivat lisäselvitystä, koska olimme pitkän työstöprojektin aikana sokeutuneet materiaalille ja oletimme katsojien tietävän saman kuin me.

Lopputekstejä suunnitellessamme päätimme, että haluamme muistella myös muita finalisteja, jotka eivät itse dokumentissa olleet kovin suuressa roolissa. Kilpailu oli kaikille finalisteille tärkeä ja vaikka vain Kaija ja Marko olivat dokumenttimme pääosissa, pidimme heitä kaikkia merkittävänä osana kilpailua. Tämän vuoksi halusimme lopputekstien aikana vielä kerran palata Tangomarkkinoiden tunnelmiin kaikkien finalistien kautta.

7.8 DVD:n pakkausongelmat

Dokumenttimme valmistuessa tuli ajankohtaiseksi selvittää oikeat pakkausasetukset sekä Avid Media Composerilla että Sorenson Squeeze -pakkausohjelmalla. Aluksi asetukset vaikuttivat ihan selviltä, kun opettajamme kertoi ja näytti ne meille. Kävimme katsomassa Adobe Encorella valmistamiamme testi-DVD:itä erilaisista televisioista, jotta näkisimme miten ne näyttävät kuvan erinäköisinä. Tavalliset kuvaputkitelevisiot näyttivät kuvan yleensä tummempana ja niissä oli kuvassa enemmän kontrastia. LCD- ja plasmatelevisioiden kuva oli yleensä vaaleampaa,

vähempikontrastista ja osa kuvista näytti todella rakeisilta. Yritimme jo värinmäärittelyn aikana löytää kultaisen keskitien, joka näyttäisi kuvan suurin piirtein hyvältä, oli televisio minkälainen tahansa. Värit näyttivätkin mielestämme kohtuullisen hyviltä lopullisessa versiossa, mutta sitten tulivat pakkausongelmat.

Testi DVD näytti hyvältä katsottaessa sitä plasmatelevisiosta, mutta eräästä putkitelevisiosta katsottuna kuva nyki. Kuvassa siis näkyi lomittelu jostain syystä. Teimme lisää testi DVD:itä, mutta mikään niistä ei tuntunut onnistuvan. Pyysimme opettajilta apua ja Esa Leikkari tuli varmistamaan, että asetukset olivat oikein Sorrenson Squeeze -ohjelmassa. Tästäkin huolimatta kuva näytti edelleen nykivältä samaisesta putkitelevisiosta katsottuna. Kuitenkin plasma- ja LCD televisiot näyttivät materiaalin hyvälaatuisena. Tämän epäiltiin johtuvan siitä, että kyseiset televisiot toistavat paremmin progressiivista materiaalia. Jatkoimme testien tekemistä todella turhautuneina. Stressiä lisäsi se, että tarkoituksenamme oli saada dokumentti mahdollisimman nopeasti YLE Viihteen vastaavalle tuottajalle, Timo Suomelle, joka on yksi Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:n yhteistyökumppaneista ja vastaa mm. Tangomarkkinoiden näkyvyydestä YLE:n kanavilla. Monien yritysten jälkeen, kävimme jälleen Jukka Saarelan puheilla. Hän neuvoi meitä katsomaan testi DVD:itä myös muista televisioista ja kertoi, että koulun äänitarkkaamossa olisi vielä yksi putkitelevisio. Haimme lainaan DVD-soittimen ja veimme sen äänitarkkaamoon, jossa aloimme katsoa viimeisintä testi DVD:tä. Emme tienneet pitäisikö itkeä vai nauraa, kun materiaali yllättäen näyttikin hyvältä. Olimme tehneet kaikki testit turhaan, sillä vika oli ilmeisesti televisiossa, jota olimme käyttäneet DVD:n tarkastukseen. Lisäksi aikaa oli mennyt hukkaan turhaan, sillä olisimme voineet käyttää testipäivät opinnäytetyön kirjoittamiseen. Opimme tästä, että materiaalia tulee tarkistaa useilla eri laitteilla, sillä koskaan ei tiedä mikä näyttää oikein ja mikä väärin.

8 TUOTANNON PUINTIAIKA

Kaiken kaikkiaan tuotanto sujui mielestämme ilman suurempia ongelmia. Onnistuimme tuotannossa asetettujen tavoitteiden mukaisesti kuvaamaan paljon materiaalia, vieläpä sellaista, josta iso osa oli käyttökelpoista. Myös kameroilla nauhoitettujen äänien laatu yllätti meidät positiivisesti, vaikkakin joissain tilanteissa ei äänestä olisi saanut hyvälaatuista oikeastaan mitenkään.

Suurimpia onnistumisen paikkoja oli varmasti se, että jaksomme työskennellä aktiivisesti melkein koko projektin ajan, vaikka projekti kesti lähes 10 kuukautta. Myös yhteydenpito eri tahojen kanssa onnistui. Pidimme aktiivisesti yhteyttä yhteistyötahoon muun muassa tapaamisin ja sähköpostein, vaikka he vastailivat niihin joskus hieman nihkeästi. Lisäksi olimme usein yhteydessä ohjaavaan opettajaamme ja pidimme hänet ajan tasalla tuotannon jokaisessa vaiheessa.

Vaikka dokumentin editointi tuntui aluksi haastavalta ja vaikealta, alkoi se sujua paremmin, kun olimme käyneet kuvaamassa dokumentin päähenkilöiltä haastattelut dokumentin tueksi. Näiden haastattelujen avulla saimme dokumentista varsin onnistuneen kokonaisuuden.

Vaikka tuotanto sujui lähes odotusten mukaisesti, löytyy silti aina parannettavaa. Alkutöiden aikana tekemämme käsikirjoitus meni kuvausten alkaessa ihan hukkaan, sillä ennen Tangomarkkinoiden kuvauksia päätimmekin seurata pääasiassa finalisteja. Lähes kaikki esituotantovaiheessa oli suunniteltu siten, että dokumentti olisi esittelyvideo Tangomarkkinoista. Käsikirjoituksen ja muiden suunnitelmien puuttuessa, koko Tangomarkkinaviikon ajan piti improvisoida päivä kerrallaan kuka kuvaa ja missä ja millä kalustolla. Yksinkertaistettuna parannettavaa olisi ollut esituotantovaiheen suunnittelussa. Meidän olisi tullut perehtyä huolellisemmin tulevan dokumentin sisältöön.

Koska kuvaukset suoritettiin kesällä, oli hankalaa saada tarpeeksi apua kuvauksiin, sillä lähes kaikki Seinäjoen ammattikorkeakoulun mediatuottamiseen suuntautuneet opiskelijat olivat kesän töissä. Työryhmän koon suhteen ei jäänyt paljoa valinnanvaraa, emmekä olisi itse mitenkään voineet ehtiä joka paikkaan yhtä aikaa kuvaamaan. Työnjako muodostuikin siten, että me kuvasimme lähinnä finalisteja, kun muu työryhmä kuvasi joko samassa tilanteessa tai muualla, esim. Tangokadulla muiden artistien esityksiä.

Kuvauspäivien ollessa todella pitkiä Tangomarkkinoiden aikaan emme ehtineet käydä materiaalia läpi kuvauspäivien välillä. Tästä johtuen stressiä aiheuttivat mm. äänien laatu, sekä se, millaista materiaalia työryhmämme oli saanut kuvattua. Äänet osoittautuivat kaikeksi onneksi yllättävän hyviksi. Tekijöiden omasta kiireestä johtuen työryhmän ohjaaminen jäi liian vähälle, eikä materiaalista tullut sellaista kuin alun perin oli tarkoitettu.

Myös jälkitöiden osalta löytyi parannettavaa. Värimäärittely oli hankalaa, sillä tietokoneen näyttö ja erillinen monitori näyttivät värit täysin erilaisina: kun tietokoneen näytöllä näytti hyvältä, oli monitorin kuva lähes mustaa. Jos taas monitorista näytti hyvältä, oli tietokoneen näytöllä kuva muuttunut laimean vaaleaksi ja todella rakeiseksi. Hyvännäköistä välimaastoa näytön ja monitorin väliltä oli hankala löytää, mutta katsomalla materiaalia erilaisilta näytöiltä ja televisioista saimme paremman käsityksen siitä, miltä värit oikeasti näyttivät.

Myös äänien jälkityöt tuottivat ongelmia. Kuten kerroimme kappaleessa seitsemän, meillä oli alun perin tarkoitus tehdä äänityöt Pro Tools -ohjelmalla, mutta koska meillä oli todella vähän kokemusta ohjelmasta, jouduimme käsittelemään äänet ensin Avid Media Composer -ohjelmalla ja sen jälkeen Adoben Soundbooth -ohjelmalla.

Koska tuotannon aikana teimme kaiken oikeastaan itse, oli tämä projekti kaikkein opettavaisin koko koulun aikana. Tämä johtui osittain myös siitä, että projekti oli kaikista projekteista pitkäkestoisin, ja siten antoi ehkä realistisemmän kuvan siitä, millaista on tehdä projekteja työelämässä. Se myös opetti tulevaisuutta varten.

Tuottajina pärjäsimme mielestämme kokonaisuudessaan hyvin, ellei pieniä virheitä oteta huomioon. Tähän kokonaisuuteen vaikuttivat mm. meidän motivaatiomme, ahkeruutemme, taitomme työskennellä sekä tuottajina, että osana työryhmää, kykymme luottaa omiin taitoihimme, määrätietoisuutemme ja joissain tilanteissa myös kunnianhimonamme.

Tuotanto kehitti taitojamme monella tapaa; se antoi luottamusta omiin kykyihimme, uskallusta astua uusiin tilanteisiin ja kokemusta pitkän dokumentin suunnittelussa ja editoinnissa. Tuotannon edetessä reagoimme uusiin tilanteisiin ja tehtäviin nopeasti, emmekä jättäneet asioita roikkumaan. Esimerkkinä tällaisesta tilanteesta voimme mainita epäselvät musiikin tekijätiedot, joita emme löytäneet suoraan Internetistä. Otimme heti yhteyttä Teostoon, josta saimme oikeat tiedot.

Seinäjoen Tangomarkkinat Oy oli tyytyväinen tekemäämme dokumenttielokuvaan sekä kuvaamaamme markkinointimateriaaliin. Selvityksen alla on dokumentin monistusasia mikäli he haluavat jakaa dokumenttielokuvaa markkinointitarkoituksessa yhteistyökumppaneilleen. Lisäksi Haaveena tangokruunu -dokumenttielokuva on lähetetty YLE Viihteen vastaavalle tuottaja-ohjaaja Timo Suomelle katsottavaksi ja odotamme häneltä kommentteja dokumenttielokuvasta. Toivomme, että saamme dokumenttielokuvamme myytyä YLElle, sillä olemme nähneet paljon vaivaa tämän tuotannon onnistumiseksi. Olemme tyytyväisiä.

LÄHTEET

- Aaltonen, J. 2002. Käsikirjoittajan työkalut: audiovisuaalisen käsikirjoituksen tekijän opas. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Aaltonen, J. 2006. Todellisuuden vangit vapauden valtakunnassa: dokumenttielokuva ja sen tekoprosessi. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- AVEK. 2010. Tukiohjeisto. [WWW-dokumentti]. Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus. [Viitattu 21.4.2010]. Saatavana: http://www.kopiosto.fi/avek/tuen_hakeminen/tukiohjeet/fi_FI/yleista/
- Bordwell, D. & Thompson, K. 2004. Film Art: an introduction. 7. painos. New York: McGraw-Hill.
- Elokuvantaju. "Ei päiväystä". Cinéma vérité. [WWW-dokumentti]. [Viitattu 17.4.2010]. Saatavana: <http://elokuvantaju.uiah.fi/oppimateriaali/elokuvakulttuuri/cinemaverite.jsp>
- Elokuvantaju. "Ei päiväystä". Dokumentti. [WWW-dokumentti]. [Viitattu 20.4.2010]. Saatavana: <http://elokuvantaju.uiah.fi/oppimateriaali/elokuvakulttuuri/dokumentti.jsp>
- Elokuvantaju. "Ei päiväystä". Treatment. [WWW-dokumentti]. [Viitattu 19.4.2010]. Saatavana: <http://elokuvantaju.uiah.fi/oppimateriaali/kasikirjoitus/treatment.jsp>
- Hyytiä, R. 2004. Ennen kuin kamera käy: ideasta kuvauksiin, tekijät kertovat. Hollola: Salpausselän Kirjapaino Oy.
- Juntunen, M. 1997. Elävän kuvan sanasto: elokuva-, televisio- ja videoalan keskeiset termit ja käsitteet. Helsinki: Oy Edita Ab.
- Patanen, T. 2005. "Tuottaja on niinku täs omassa rajatussa häkissään kingi.": dokumenttituotantokulttuuri kriittisen media-antropologian valossa 2000-luvun Suomessa. [Verkkajulkaisu]. Oulu: Oulun yliopisto. Taideaineiden ja antropologian laitos. Kulttuuriantropologian pro gradu. [Viitattu 20.4.2010]. Saatavana: http://www.cream oulu.fi/tutkimus/documents/taru_patanen_gradu_metka_2005.pdf

- Pensaari, J. 1.8.2007. Tuoreimmat päätökset. [WWW-dokumentti].
Julkisen sanan neuvosto. [Viitattu 19.4.2010]. Saatavana:
<http://www.jsn.fi/Default.aspx?d=820>
- Saksala, E. 2008. Asiaa ruudussa: tv-dokumentin anatomia. Keuruu:
Otavan Kirjapaino Oy.
- Suomen kulttuurirahasto. 2007. [WWW-dokumentti]. Maakuntarahas-
tojen apurahat. [Viitattu 18.4.2010]. Saatavana:
<http://www.skr.fi/default.asp?docId=12644>

LIITTEET

1(15)

LIITE 1: Tuotantosuunnitelma

TUOTANTOSUUNNITELMA

Projektin perustiedot

Projektin työnimi: *Tangomarkkinat 2009*
Projektista valmistuva tuote: *Dokumentti*
Projektin lyhyt kuvaus: *Tapahtumakooste vuoden 2009 Tangomarkkinoista*

Tuotteen oletettava levitysnimi:

Ohjaava opettaja: *Saarela Jukka*
Tuottava yksikkö: *Kulttuurin yksikkö*
Tuotannon laji: *AV*
Tuotannon alkua- ja loppupvm: *1.6.2009 – 29.01.2010*

Tuottajan tiedot

Nimi: *Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina*
Luokkatunnus: *kh06metu*
Sähköposti ja puhelinnumero: *anniina.salmenkangas@seamk.fi 040 547 9678*
anniina.rajala@seamk.fi 040 508 0854

projektin toimeksiantajan tiedot

Toimeksiantaja: *Tangomarkkinat / Pekka Leinonen*
Tilauksen luonne: *Kulut maksetaan / Opintosuoritus*
Tilaaajan yhteystiedot: *Seinäjoen Tangomarkkinat Oy*
pekka.leinonen@tangomarkkinat.fi
Matkapuhelin: 0400 586 366
Työ: 06 420 1124

TUOTANNON TAUSTAT

Lähdimme projektiin mukaan kuvaamaan Seinäjoen Tangomarkkinoille markkinointimateriaalia vuoden 2009 Tangomarkkinoilta. Kyseisestä materiaalista koostamme myös dokumentin, joka on samalla kahden henkilön opinnäytetyö.

Työryhmän aikaisempi kokemus

Työryhmällä on aikaisempaa kokemusta mm. kouluprojekteista, sekä Vuoden 2008 Veteraaniralli -tapahtuman tuotannollisista töistä. Veteraaniralli -DVD oli hankkeistettu, vapaa-ajalla suoritettu dokumentointi tapahtumasta.

TUOTANNON TAVOITTEET

Tavoitteina on kuvata Seinäjoen Tangomarkkinoiden toiveiden mukaista markkinointimateriaalia joka toimitetaan heille heidän haluamassaan muodossa; miniDV - nauhoina (Tangomarkkinoiden hankkimat) sekä parhaat palat Kovalevyllä.

Samalla kuvaamme materiaalia opinnäytetyö -dokumenttia varten. Tavoitteena on myös koostaa materiaalista opinnäytetyöhön soveltuva tuotanto-osuus. Pyrimme kuvausten aikana noudattamaan esituotantovaiheessa tehtyä käsikirjoitusta, sekä tutkimaan miten se toteutuu ja mistä muodostuu ongelmia. Opinnäytetyön kirjallisuudessa osuudessa tulemme perehtymään dokumentin käsikirjoittamisen eri vaiheisiin ja ongelmakohtiin. Tutkimme dokumenttia myös tuotannollisista näkökulmista.

Lopputuotteen laatuksiteerit

Lopputuotteen laadun kannalta on oleellista huomioida mm. kuvan laatu, oikeat formaatit, kuvaus sekä ääni. Myös työryhmän taidot vaikuttavat lopputuotteen laatuun. Pyrimme hankkimaan työryhmään henkilöitä, jotka ovat motivoituneita ja päteviä tehtäviin joihin heidät asetetaan.

Esituotantovaiheen huolellisella työstämisellä pystytään ehkäisemään tuotannossa mahdollisesti syntyviä ongelmia, sekä toimimaan ongelmatilanteissa niiden edellyttämällä tavoilla.

Mitkä ovat työryhmän tavoitteet

Työryhmän tavoitteena on saada mahdollisimman laadukas lopputuote, sillä vaikka tietoa ja taitoa on jo kertynyt, emme ole vielä päässeet näyttämään kynsiämme. Yhtenä suurimmista tavoitteista on se, että tuotanto saadaan kaikin puolin läpi ilman ylitsepääsemättömiä ongelmia. Pyrimme saamaan lopputuotteesta niin laadukkaan, että sitä voisi markkinoida jopa televisiokanaville.

Tilaavan osapuolen tavoitteet

Seinäjoen Tangomarkkinat aikoo käyttää kuvattua materiaalia omiin markkinointitarkoituksiinsa. He saattavat myös luovuttaa materiaalia muiden tahojen käytettäväksi.

Kohderyhmä

Meidän dokumenttimme kohderyhmäksi muodostuu 20 -60 -vuotiaat tangon ystävät.

SELVITYS ESITUOTANNOSTA

Tuotantosuunnitelman täyttäminen, synopsis, treatment ja käsikirjoittaminen aloitteilla. Kun nämä vaiheet ovat valmiit, teemme kuvakäsikirjoituksen jonka jälkeen pystymme lähtemään kuvaamaan. Täydennämme tätä kohtaa työn edetessä. Liitteenä olevassa tuotanto aikataulussa on eriteltyinä esituotanto vaiheet ja niiden kestot. Kaikki esituotanto vaiheet on toteutettu yhdessä, joten työmäärä molemmilla on sama.

SISÄLTÖSUUNNITELMA

Teemme kaksi käsikirjoitusta. Toinen on tarkoitettu Seinäjoen Tangomarkkinat Oy:lle tulevaa markkinointimateriaalia varten, ja toinen meidän opinnäytetyö -dokumenttiamme varten. Markkinointimateriaalia varten tehtävä käsikirjoitus ei tule olemaan niin tarkka kuin itse dokumenttia varten tehty. Dokumenttikäsikirjoitus on suuremmassa roolissa siksi, että sen toteutumista seurataan opinnäytetyösämme.

Synopsis

Dokumentin tarkoitus on:

- tuoda tangomarkkinoita tutuksi
- luoda positiivista kuvaa
- viestittää että se on muillekin kuin vanhemmille ihmisille
- infota tangomarkkinoiden ja tangon historiasta
- kertoa mitä kaikkea finalistien ohjelmaan kuuluu ennen tangoja (kuntotesti, musiikkijuhlat, meritangot...)

Dokumentti on ytimekäs kooste Tangomarkkinoista, siitä mitä on tango, finalistien arjesta ennen tangomarkkinoita, kuninkuuden merkitys, aikaisemman kuninkaallisen näkökulma -> mitä tangomarkkinat merkitsevät nykyään, järjestäjän näkökulmaa -> suurin muutos/saavutus 25 vuoden aikana, tangomarkkinakävijän näkemys. Rakentuu finalistien ympärille, kuitenkin tekemättä heistä täydellistä pääroolin esittäjää. Kohtausten välille pitää laittaa hengähdystaukoja, ettei dokumentista tule liian "täyttä".

Treatment

Alku: Pehdytys paikkakuntaan, tangomarkkinoihin ja finalistien maailmaan. Kaikkietävä kertoja.

Alussa suht pian nopeutuskuva rakentamisesta ja kertoja kertoo miten tangomarkkinat rakentuvat. Kertoo myös tangomarkkinoiden historiasta, laulukilpailusta ja sen ensimmäisistä voittajista ja viimeisimmistä, joiden kautta päästään nykyisiin finalisteihin, tämän vuoden laulukilpailuun. Ensimmäisistä voittajista esim. vanha valokuva suljinäänen kera. Yleiskuvaa finalisteista, kerrotaan heidän ohjelmistaan ja kilpailun semifinaalista ennen Tangomarkkinoita.

Keskikohta: Finalistien esittelyjä ja haastatteluja, Kävijöiden haastatteluja, haastatellaan mahdollisesti vanhaa tangokuninkaallista sekä tapahtuman järjestäjää. Kaikilta kysytään mm. mietteitä tangomarkkinoista, tämän vuoden finalisteista, pitäisikö kuninkaallisia olla kaksi, mitä tango merkitsee sinulle yms.

Keskivaihe esittelee finalistit ja syventyy heidän maailmaansa mm. haastattelut ja kertojan jutut, Lyhyitä pätkiä kuntotestistä ja meritangoilta. Tässä vaiheessa myös muiden haastatteluja, jotka rakennetaan mm. haastattelukysymysten avulla finalistien ympärille. Paljon täytekuva/kuvituskuva tangomarkkinoiden eri tapahtumista, ihmisten hyvästä fiiliksestä, tanssiesityksistä yms. eli Tangomarkkinoista tulee positiivinen mielikuva. Eri-ikäisiä ihmisiä, mutta erityisesti nuoria korostetaan. Korostetaan myös sitä, että itse finalistit ovat melko nuoria. Tango ei siis ole vain vanhemmille ihmisille. Keskikohdassa leppoisa tunnelma.

Loppu: Dokumentin tunnelma tiivistyy, koittaa finaali ja kuninkaallinen kruunataan.

Finalistien ja muiden tunnelmia kun kilpailu lähestyy loppuaan. Korostetaan jännitystä lähikuvilla ja mahdollisesti musiikilla. Enemmän iltakuvaa ja hämärää kuvaa.

Tuotantoaikataulu

TYÖVAIHE	KESTO	Selostus / Huomioitavaa
Alustava työ	01.06.- 05.06.2009	Tuotantos suunnitelma, aikatauluttaminen, työryhmän alustava kasaaminen
Esituotanto	08.06.- 26.06.2009	Käsikirjoittaminen, tuotantos suunnitelma, kuvausten valmistelu, aikataulun seuranta, sopimukset, työryhmän kasaaminen, suunnitelman hyväksyttäminen.
Tuotantopäivä	09.06.2009	Tangofinalistien kuntotesti Härmän kuntokeskuksessa. (Kuvaksia klo. 12.00 – 14.00). Ilmajoen musiikkijuhlat (17.00 – 21.00)
	14.06.- 15.06.2009	Meritangot Silja Europalla.
Projektin tuotantoon hyväksyminen		
Suunnitteluvaihe/	29.06.- 01.07.2009	Tuotannon suunnitelmien viimeistely
Tuotannon kasaaminen	02.07.- 07.07.2009	Kaluston läpikäynti
Tuotantovaihe	03.07.- 05.07.2009	Kuvaukset Lakeuden Ristin tornissa: mm. karavaanari alueen täytyminen, tangokadun rakentuminen. Nopeutuskuvaa
Tuotantovaihe	06.07.- 07.07.2009	Kuvaukset Areenassa: mm. lavan rakentaminen. Nopeutuskuvaa
Tuotantovaihe	08.07.- 12.07.2009	<i>Tangomarkkinat -> kuvaukset</i>
Jälkityövaihe	16.07.- 31.07.2009	Materiaalin tarkistus ja sisäänotto
Jälkityövaihe	03.08.- 25.09.2009	Materiaalin leikkaus Seinäjoen Tangomarkkinoille.
Jälkityövaihe II	28.09.- 16.10.2009	Tangomarkkinat dokumentti opinnäytetyö
Opinnäytetyö	19.10.- 29.01.2009	<i>Opinnäytetyön kirjoitusvaiheet</i>
Projektin päätös		Purku

Tehtäväluettelo

Alustava työ	01.06.- 05.06.2009	Tuotantosuunnitelma, aikataulutaminen, työryhmän alustava kasaaminen
Palaveri	04.06.2009	Palaveri Ohjaavan opettajan Jukka Saarelan kanssa klo. 12.00.
Kokous	08.06.2009	Palaveri työnjaoista Tuuttilan Teemun ja Luodeksen Marian kanssa.
Palaveri	09.06.2009	Palaveri Pekka Leinosen ja Kristiina Heikkilän kanssa Tangomarkkinoiden toimistolla klo. 09.00 – 10.00.
Tuotantopäivä	09.06.2009	Tangofinalistien kuntotesti Härmän kuntokeskuksessa. (Kuvaksia klo. 12.00 – 16.00). Ilmajoen musiikkijuhlat (17.00 – 21.00)
	14.06.- 15.06.2009	Meritangot Silja Europalla, Kuvauksia.
Esituotanto	10.06.- 26.06.2009	Käsikirjoittaminen, tuotantosuunnitelma, kuvausten valmistelu, aikataulun seuranta, sopimukset, työryhmän kasaaminen, suunnitelman hyväksyttäminen.
Suunnitteluvaihe	29.06.- 01.07.2009	Tuotannon suunnitelmien viimeistely
Tuotannon kasaaminen	02.07.- 07.07.2009	Kaluston läpikäynti
Tuotantovaihe	08.07.- 12.07.2009	<i>Tangomarkkinat -> kuvaukset</i>
Jälkityövaihe	16.07.- 31.07.2009	Materiaalin tarkistus ja sisäänotto
Jälkityövaihe	03.08.- 25.09.2009	Materiaalin leikkaus Seinäjoen Tangomarkkinoille.
Jälkityövaihe II	28.09.- 16.10.2009	Tangomarkkinat dokumentti opinnäytetyö
Opinnäytetyö	19.10.- 29.01.2009	<i>Opinnäytetyön kirjoitusvaiheet</i>

Laitteistot

Suunnitteluvaiheessa tarvitsemme koulun atk-luokkaa, missä pääsemme työskentelemään koneella ja voimme hakea tietoa Internetistä. Itse tuotannon alkaessa käytämme koulun kuvaus- ja äänityskalustoa, mahdollisesti ainakin kolmea kameraa itse Tangomarkkinoilla. Jälkityö/leikkaus- ja editointivaiheessa tarvitsemme koulun tarkkaamoja tai edit -luokkaa. Jälkituotantovaiheessa tulemme käyttämään leikkaamiseen Avid Media Composeria, sekä mahdollisesti ProTools -ohjelmaa äänen jälkitöihin.

Mediamuodot

Tuotanto kuvataan HDV-laatusena ja siitä koostetaan DVD. Toivon mukaan dokumentti pääsee televisioon asti. Tangomarkkinoille toimitettavan materiaalin määrästä määräytyy se, missä muodossa se toimitetaan asiakkaalle.

Aluksi materiaali käsitellään dv-muotoisena offline projektina. Valmis tuote on DV tasoinen.

Autot

Koulun autoa tarvitaan tuotannon alkupuolella kun menemme Härmän kuntokeskukseen kuvaamaan. Tangomarkkina kuvauksissa todennäköisesti tarvitaan autoa siirtymisiin (esim. Areena – Tangokatu välille, sekä kuvituskuvaus matkoille).

Tilat

Tuotannon aikana tarvitsemme Tangomarkkina alueelta lukitut tilat, johon voimme jättää kaluston esim. yöksi. Kyseinen tila järjestyy todennäköisesti Lyseolta (tyhjä luokka huone).

Kesän alkupuolella tarvitsemme koulun atk-tiloja, ja heinäkuun loppupuoliskolla editointi -tilaa. Mikäli editointiluokka on varattu, haluaisimme päästä väliaikaisesti esimerkiksi tarkkaamoon.

Vakuutukset

Ei tarvita. Koulu on vakuuttanut meidät, sekä kaluston, sillä kyseessä on kouluprojekti/työharjoittelu.

Projektin puhelut

Työryhmä käyttää omia kännyköitään, sillä meillä ei ole mahdollisuutta käyttää esim. koulun lankapuhelimia. Käyttöä pyritään kuitenkin rajoittamaan niin, että kenellekään ei koidu suuria kustannuksia, sillä emme aio hakea korvauksia.

Projektikansio

Yhteyshenkilö	Opiskelijanro	Tilatarve (MB)	Kansion nimi
Jukka Saarela	Tila on koulun verkossa	80 Gb	kielleytaskeet - äänet - kuvat - avid projekti
Anniina Salmenkangas	h0601322 ulkoinen kovalevy	500Gb ulkoinen kovalevy	Kuvia - nopeutuskuvat Äänet - Äänet EDIROLISTA

Varmuuskopiointi

Teemme Avid projektista "kopioita", joissa on vain leikkaus/projekti tiedot. Kopiot tehdään syksyllä projektin leikkaus vaiheen etenemisen ohessa.

Projektin sopimukset

SOPIMUS	OSAPUOLET	MILLOIN TEHDÄÄN	LISÄTIETOJA
Kaikki tuotantoon tarvittavat sopimukset			
Hankeistettu ONT-sopimus	Seinäjoen Tango-markkinat, Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina, Jukka Saarela	Viimeistään esituttannon alussa	Paperit näytetty Tangoille ja nyt (29.6) odotamme Jukka Saarelan hyväksyntää kyseiselle paperille
Työharjoittelusopimus	Seinäjoen Tango-markkinat, Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina, Jussi Kareinen	23.06.2009	
Tekijänoikeus/käyttöoikeus sopimus		Esituotantovaiheessa	Sopimus pohja tarkistettava

9.6.2009 kuvauksien työryhmä

TEHTÄVÄNIMIKE	HENKILÖ	SUUNT.VAIHT. ja VUOSIK.	SÄHKÖPOSTI JA PU- HELINNUMERO
Jos listassa ei ole valmis- ta, kysy apua ohjaavalta opettajalta tai kirjoita itse kuvaava nimike.	Jos tarkoitus on maksaa palkkaa tai korvauksia, niin myös HeTu ja tilinumero.	Jos Seamk- opiskelija, niin selos- tus mistä.	
TUOTANTOPÄÄLLIKKÖ:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina	kh06metu	anniina.salmenkangas@seamk.fi anniina.rajala@seamk.fi
KUVAUSSIHTTEERI:	(1).	kh06metu	
OHJAAJA:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		
KÄSIKIRJOITTAJA:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		
KUVAAJA:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina, Luodes Maria	kh06metu	
ÄÄNITTÄJÄ:	Tuuttila Teemu,	kh06metu	
ÄÄNEN JÄLKIKÄSITTE- LIJÄ:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		
LEIKKAAJA:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		
VALAISIJA:	Tuuttila Teemu (1)		
GRAAFIKKO:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		
VALOKUVAAJA:	Salmenkangas Anniina		
TIEDOTTAJA:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		
PURKUVASTAAVA:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		

8.7.-12.7.2009 kuvauksien työryhmä

TEHTÄVÄNIMIKE	HENKILÖ	SUUNT.VAIHT. ja VUOSIK.	SÄHKÖPOSTI JA PU- HELINNUMERO
Jos listassa ei ole valmis- ta, kysy apua ohjaavalta opettajalta tai kirjoita itse kuvaava nimike.	Jos tarkoitus on maksaa palkkaa tai korvauksia, niin myös HeTu ja tilinumero.	Jos Seamk- opiskelija, niin selos- tus mistä.	
TUOTANTOPÄÄLLIKKÖ:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina	kh06metu	anniina.salmenkangas@seamk.fi anniina.rajala@seamk.fi
KUVAUSSIHTTEERI:	Koivuluoma Katja, Suutari Elina. Ja- kaannumme kuva- usryhmiin tuotan- non aikana, joka ryhmässä oma KS (3).	kh06metu	
OHJAAJA:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		
KÄSIKIRJOITTAJA:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		
KUVAAJA:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina, Luodes Maria(3)	kh06metu	
ÄÄNITTÄJÄ:	Tuuttila Teemu, Koivisto Antti,	kh06metu	
ÄÄNEN JÄLKIKÄSITTE- LIJÄ:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		
LEIKKAAJA:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		
VALAISIA:	Tuuttila Teemu (1)		
GRAAFIKKO:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		
VALOKUVAAJA:	Salmenkangas Anniina		
TIEDOTTAJA:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		
PURKUVASTAAVA:	Salmenkangas Anniina, Rajala Anniina		

Budjetti

Budjetti laskettiin kuin tämä olisi oikea tuotanto. Tuotantoaika on siis paljon lyhyempi eikä esimerkiksi kuvauspäiviä ole aikataulussa/budjetissa niin paljoa, kuin tuotannossa oikeasti on.

Ohessa on budjetti sekä budjettiaikataulu, jonka mukaan budjetti tehtiin.

YHTEENVETO KUSTANNUKSISTA

Tuotantoyhtiö:		Budjetin pvm	
Elokuvan nimi:		Käsikirjoituksen pvm	
Ennakkosuunnittelu:	viikkoa/päivää	Elokuvan kesto:	
Kuvausaika:	viikkoa/päivää	Kuvausformaatti:	
Jälkituotanto:	viikkoa/päivää	Esitysformaatti:	
01	KÄSIKIRJOITUS JA OIKEUDET	270	1,1 %
02	TUOTANNONVALMISTELU HENKILÖKUNTA	5 592	22,9 %
03	KULJETUKSET, MATKAT JA MAJOITUS	134	0,5 %
04	MUUT TUOTANNON VALMISTELUKULUT	0	0,0 %
	KÄSIKIRJOITUS JA TUOTANNONVALMISTELU YHTEENSÄ	5 996	
05	ELOKUVAHENKILÖKUNTA	6 495	26,6 %
06	ESIINTYJÄT	0	0,0 %
07	KULJETUKSET, MATKAT JA MAJOITUS	0	0,0 %
08	LAVASTEET JA REKVISIITTA	0	0,0 %
09	PUVUT	0	0,0 %
10	MASKEERAUS JA KAMPAUS	0	0,0 %
11	STUDIOT JA KUVAUSPAIKAT	0	0,0 %
12	ELOKUVATEKNINEN KALUSTO	5 833	23,9 %
13	MATERIAALIKUSANNUKSET	400	1,6 %
14	LABORATORIO JA DIGIYKSIKKÖ/TUOTANTO	0	0,0 %
	TUOTANTO YHTEENSÄ	12 728	
15	LEIKKAUS JA KUVANKÄSITTELY	3 272	13,4 %
16	ÄÄNEN JÄLKIKÄSITTELY	0	0,0 %
17	MUSIIKKI	0	0,0 %
18	MUUT OIKEUDET	0	0,0 %
	JÄLKITUOTANTO YHTEENSÄ	3 272	
19	KOPIOKUSTANNUKSET	23	0,1 %
20	MARKKINOINTIKUSTANNUKSET	0	0,0 %
			0,0 %
21	SEKALAISET KUSTANNUKSET	0	
	MUUT YHTEENSÄ	23	

12(15)

KÄSIKIRJOITUS JA TUOTANNONVALMISTELU		5 996	
TUOTANTOKUSTANNUKSET		16 023	
HALLINTOKULUT korkeintaan 5%	5,0 %	801	3,3 %
VARAUS SATUNNAISIIN KULUIHIN 7-10%	10,0 %	1 602	6,6 %
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ		24 423	100,0 %

KÄSIKIRJOITUS JA TUOTANNONVALMISTELU		5 996	24,5 %
TUOTANTO		12 728	52,1 %
JÄLKITUOTANTO		3 272	13,4 %
MUUT		23	0,1 %
HALLINTOKULUT korkeintaan 5%	5,0 %	801	3,3 %
VARAUS SATUNNAISIIN KULUIHIN 7-10%	10,0 %	1 602	6,6 %
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ		24 423	100,0 %

Tämä on "todellinen" tämänkaltaisen dokumentin aikataulu

Esituotanto	Kuvaus/kuntotesti	Tuotannon kasaus	Meritangot
Tangomarkkinat	Leikkaus dokkari	Projektin purku	* = Kokous/palaveri

ma	ti	ke	to	pe	la	su
----	----	----	----	----	----	----

Kesäkuu

vko 23	1	2	3	*4	5	6	7
vko 24	*8	*9	10	11	12	13	14
vko 25	15	16	17	18	19	20	21
vko 26	22	23	24	25	26	27	28
vko 27	29	30					

Heinäkuu

vko 27			1	2	3	4	5
vko 28	6	7	8	9	10	11	12
vko29	13	14	15	16	17	18	19
vko 30	20	21	22	23	24	25	26
vko 31	27	28	29	30	31		

Elokuu

vko 31						1	2
vko 32	3	4	5	6	7	8	9
vko 33	10	11	12	13	14	15	16
vko 34	17	18	19	20	21	22	23
vko 35	24	25	26	27	28	29	30
vko 36	31						

Syyskuu

vko 36		1	2	3	4	5	6
vko 37	7	8	9	10	11	12	13
vko 38	14	15	16	17	18	19	20
vko 39	21	22	23	24	25	26	27
vko 40	28	29	30				

Tarkemmin:

Käsikirjoittaminen, tuotantosuunnitelma, kuvausten valmistelu, aikataulun seuranta, sopimukset, työryhmän kasaaminen, suunnitelman hyväksyttäminen.

Tangofinalistien kuntotesti härmän kuntokeskuksessa, musiikkijuhlat

Kaluston läpikäynti

Tangomarkkinat -> kuvaukset

Tangomarkkinat dokumentti opinnäytetyö

Projektin purku, palautteen anto, tuotteen luovutus, loppuraportti

+ organisaation SISÄISET VAHVUUDET		
tekijä	Todennäköinen vaikutus	Mitä toimenpiteitä edellyttää
Motivoitunut työpari.	Yhteistyö toimivaa.	Selkeä työnjako ja hyvä yhteydenpito.
Ei imagoa.	Ihmisillä ei ole ennakkokäsityksiä.	Pystyy itse luomaan ammattitaitoisella työskentelyllä ja hyvällä viestinnällä.
Koulun laitteisto ja ohjelmisto.	Ei kuluja. Osataan jo ennestään käyttää laitteistoa ja ohjelmia.	Laitteiston varaukset hoidettava ajoissa, varmistaa laitteiden toimivuus.
Viestintä työryhmässä.	Projekti etenee ongelmitta ja työt valmistuvat ajoissa.	Jatkuvaa muiden ryhmän jäsenten informoimista. Yhteishengen ylläpitämistä esim. kehumalla hyvästä työstä. Selkeät työnjaot.
-organisaation SISÄISET HEIKKOUEDET		
tekijä	Todennäköinen vaikutus	Mitä toimenpiteitä edellyttää
Resurssit (kulut korvataan)	Ei pystytä improvisoimaan	Tarkka esituotanto
Koulun laitteisto.	Ei toimi, rajallinen käyttöaika (laitteet varattuja, rakennuksen hälytykset), laitteiston laatu, uudet ohjelmat ja laitteet (ei osata käyttää). Formaattiongelmia.	Laitteiston toimivuuden tarkistus etukäteen, hyvä aikataulun suunnittelu, hankkii tiedot uusien ohjelmien asennuksista ja laitehankinnoista, pyytää henkilökunnalta apua. Laitteiden asetusten tarkistaminen niin, että kaikissa on samat asetukset.
Ammattitaidon puute.	"Ensikertalaisina" puuttuu ammattitaitoinen ote projektin tekoon, työskentely epävarmaa, sekaannuksia tai väärinkäsityksiä ilmenee.	Esituotantovaiheen teko hyvin, pitää tehdä parhaansa, ei luvata asiakkaille liikoa, itsensä kehittämisen.
Tuottajien kokemattomuus.	Työryhmä ei toimi, viestintä takkuilee, epäselvyyksiä suuntaan ja toiseen.	Ei aseteta liikaa paineita tuottajia kohtaan, jaetaan vastuuta yhdessä työryhmän kesken.

+ ULKOISET MAHDOLLISUUDET toimintaympäristössä		
tekijä	Todennäköinen vaikutus	Mitä toimenpiteitä edellyttää
Kysynnän kasvu.	Saadaan töitä.	Markkinoi itse itseään, tekee hyvää työtä ja lykkää jalkaa oven väliin.
Yhteistyön kasvu.	Uusia projekteja, tulevaisuuden työmahdollisuudet paranevat.	Luo kontakteja jatkuvasti ja ylläpitää vanhoja.
Tuet ja rahoitukset.	Paremmat mahdollisuudet toteuttaa ryhmän visioita.	Aktiivisesti tutkia eri rahoitusmahdollisuuksia.
Sponsoreiden saaminen.	Tunnettu sponsori lisää uskottavuutta, mikä taas lisää työllistymismahdollisuuksia.	Toinen tuottaja keskittyy erityisesti sponsoreiden saamiseen
- ULKOISET UHAT toimintaympäristössä		
tekijä	Todennäköinen vaikutus	Mitä toimenpiteitä edellyttää
Käyttö.	Markkinoinnin/mainonnan yhteydessä tuottajien nimiä ei mainita.	Pitää yhteyttä yhteistyötahon kanssa ja sopia tekijänoikeuksista.
Kilpailu.	Ammattilaiset vievät haastavimmat työmahdollisuudet eikä työryhmä pysty kehittymään ilman uusia haasteita.	Markkinoi omaa osaamistaan ja kehittää itseään harjoitustöiden kautta.
Ylitarjonta.	Vaikea erottua joukosta.	Aloittaa varhain yhteistyösuhteiden luominen ja pysyä aktiivisesti mukana eri projekteissa.
Sää.	Sataa vettä, myrskyä.	Mahdollisuuksien mukaan sadesuojat kameroihin, sadevaatteita, suojaisia kuvauspaikkoja.
Yhteyden pito yhteistyötahoon.	Yhteistyötaho ei vastaa yhteydenottoihin.	Aktiivista yhteydenpitoa sähköpostitse/puhelimitse yms. ja tehdä varasuunnitelmia eri tilanteisiin.
Yhteistyötaho ei hoida sovittuja asioita.	Kuvausryhmän tulosta/kuvaamisesta ei ole ilmoitettu. Meitä ei päästetä sovittuihin kuvauspaikkoihin. Aikataulumuutoksista ei ilmoiteta.	Aktiivista yhteydenpitoa ja asioiden tarkistelua ja varmistelua. Järjestää nopea siirtymismahdollisuus paikasta toiseen. (esim. auto käytössä).

LIITE 2: Tuotannon aikataulus (opintopisteiden mukaan)

Tuotantoaikataulu		Tangomarkkinat 2009												
Alustava työ	Esituotanto	Suunnitteluvaihe					Kuntotesti	Mertangot	!!! = Rakentaminen alkaa					
Tuotannon kasaus	Tangomarkkinat	Jälkityövaihe					* = Kokous/palaveri	Digikameran testi	!! = Asuntovaunut saapuu					
Leikkaus tangoille	Leikkaus dokkari	Ont kirjoitus					Työharjoittelu	Huom! Paksut reunat	! = Areenalla lavojen kasaus					
ma	ti	ke	to	pe	la	su	ma	ti	ke	to	pe	la	su	
Kesäkuu														
Alustava työ	vko 23	1	2	3	*4	5	6	7						
Esituotanto	vko 24	*8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Esituotanto	vko 25	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
Esituotanto	vko 26	22	*23	24	25	26	27	28	29	30				
Suunnitteluvaihe	vko 27	29	30											
Heinäkuu														
Suunnitteluvaihe /	vko 27													
Tuotanto/T.markkinat	vko 28	16	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Vapaa	vko 29	vapaa 13	vapaa 14	vapaa 15	vapaa 16	vapaa 17	18	19	20	21	22	23	24	
Jälkityövaihe	vko 30	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
Jälkityövaihe	vko 31	27	28	29	30	31								
Elokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 32	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Leikkaus Tangoille	vko 33	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Leikkaus Tangoille	vko 34	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
Leikkaus Tangoille	vko 35	24	25	26	27	28	29	30	31					
Leikkaus Tangoille	vko 36	31												
Syyskuu														
Leikkaus Tangoille	vko 36	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 37	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Leikkaus Tangoille	vko 38	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Leikkaus Tangoille	vko 39	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
Leikkaus dokkari	vko 40	28	29	30										
Tammikuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Leikkaus Tangoille	vko 2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Leikkaus Tangoille	vko 3	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Leikkaus dokkari	vko 4	25	26	27	28	29	30	31						
Toukokuu														
Leikkaus Tangoille	vko 53	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Leikkaus Tangoille	vko 1	4	5	6	7	8	9	10	11	12				

Käsikirjoitus

Tangomarkkinat 2009

Huom!

Haastattelu kysymykset!

Kuvakäsikirjoitus tehty!

Alku

KESKIVIikko 8.7.2009

1. EXT. PÄIVÄ. SEINÄJOEN KAUPUNKI: Lakeuden risti/Joupiska/keskusta.
Räväkkä aloitus, joka herättää katsojan mielenkiinnon: Nopeaa leikkausta, hauskoja yksityiskohtia Seinäjoelta esim. kruunuja joita on laitettu ympäri kaupunkia sähkökaappien päälle. Alussa tulee myös paljon lähikuvia ihmisistä jotka hymyilevät ja nauravat.

Siirrytään kuviin, joissa tullaan Seinäjoelle tai näytetään Seinäjoen kuvaa Lakeuden ristikstä tai Joupiskan päältä. Esitellään ensin paikka, sitten siirrytään itse tapahtumaan.

Kertoja kertoo ensin lyhyesti Seinäjoesta yleistä tietoa samalla kun näytetään kuvia mm. ladoista, kylteistä ”Seinäjoki, tangokaupunki”, lakeuden ristikstä jne.
 - Säävaraus: jos tangoilla sataa/on synkkää, kuvituskuva ei voi olla aurinkoista ja toisinpäin.
2. EXT. PÄIVÄ. SEINÄJOEN KAUPUNGILLA/still kuvia.
Aletaan kertoa tämän vuoden Tangomarkkinoista ja näytetään kuvaa tangokadulta. Siirrytään sulavasti historiaan esim. ”Ensimmäiset tangomarkkinat voitti Kauko Simonen... josta päästään tämän vuoden finalisteihin...”.

Ennen finalistien esittelyä tulee kuvia vanhemmista tangokuninkaallisista. Kuvan tullessa näkyviin kuuluu suljinääni. Zoomaillaan kuvaa AfterEffectsillä. Vanhemmat kuvat ovat mahdollisesti mustavalkoisia ja uudemmat kuvat saavat koko ajan väriä lisää itseensä. Tällöin tulee myös vuosiluvut kuvan alareunaan.
 - Vanhojen valokuvien hankkiminen.
 - Historian tutkiminen.
3. INT. PÄIVÄ. MERITANGOT: Silja Europa.
Kertoja esittelee finalistit. Videokuvaa Meritangoilta jossa finalisteja kuvataan VIP lounge tilassa. Tämän jälkeen still kuvia samasta tilanteesta. Kuvaan tulee nimi ja paikkakunta tekstinä ja samalla juontaja lukee ne ääneen ja heittää jotain hauskaa välillä.
 - Still kuvat Tangomarkkinoiden puolesta?

4. INT/EXT. PÄIVÄ/ILTA. HÄRMÄN KUNTOKESKUS/ILMAJOEN MUSIIKKIJUHLAT/MERITANGOT.

Kertoja kertoo mitä ohjelmaa finalisteilla on ollut ennen Tangomarkkinoita mm. kuntotesti, esiintymisiä esim. musiikkijuhlilla ja risteilyllä. Näytetään kuvaa kuntotestistä, musiikkijuhlilta ja Silja Europalta. Siirrytään takaisin Tangomarkkinoihin ”Suurin koitos on vasta edessä Tangomarkkinoilla...”. Käytetään siirtymäkuvana kuvaa finalisteista kun he ovat esim. laivalla yleisön haastateltavina, mutta ääni ei kuulu, koska kertoja puhuu.

- [Selvitys finalistien ohjelmasta ennen Tangomarkkinoita.](#)

Keskikohta alkaa

TORSTAI 9.7.2009

1. INT/EXT. AAMU/PÄIVÄ. TANGOKATU/TORIKESKUS/SEINÄJOEN KAUPUNGILLA.

Kerrotaan Tangomarkkinoista yleensä, kävijämääristä, paikoista, tangokadusta, leirintäalueesta, Seinäjoesta, miten vaikuttaa Seinäjoen arkeen ”Hulina kaupungilla lisääntyy huomattavasti kun...”. Siirrytään kävijähaastatteluun...

- [Faktojen selvitys Tangomarkkinoista, menneistä näihin Tangoihin asti.](#)

2. EXT. PÄIVÄ. LAKEUDEN PUISTO (karavaanarialue)/LAKEUDEN RISTIN TORNI.

Pariskunta on leiriytynyt Lakeuden puistoon. Laitetaan Lakeuden ristikäytävää kuvaa kun Lakeuden puisto on muuttunut leirintäalueeksi (nopeutuskuva tai hidasta videokuvaa) tai kuvaa jossa asuntovaunu/auto saapuu juuri leirintäalueelle. Kysytään mm. Monesko käyntikerta, millainen tunnelma, mitä odotuksia, meneekö finaaliin, mikä tangossa viehättää, mitä mieltä finalisteista. Haastatteluun leikataan kuvituskuvaa ihmisistä ja leirintäalueesta. Kuvituskuvaa leikataan haastateltavan vastauksiin sopiviksi, esim. jos puhuu paljon finalisteista, niin laitetaan finalisteja kuvituskuviksi.

[Kuka olet ja mistä?](#)

[Monettako kertaa olet tangomarkkinoilla?](#)

[Mitä odotat tapahtumalta?](#)

[Minkälainen tunnelma täällä mielestäsi on tai on aiemmin ollut?](#)

[Mikä tangossa viehättää?](#)

[Mitä pidät finalisteista?](#)

[Menetkö karsintaan/25-vuotis juhlaan/finaaliin?](#)

[Kuvaile tangomarkkinoita kolmella sanalla?](#)

[Kuvaile myös tangoa kolmella sanalla?](#)

- [Etsiä sopivia haastateltavia \(jokavuotinen kävijä/tangoklubilainen?\).](#)
- [Sopimus haastattelun käyttöoikeuksista.](#)

- Haastatellaan useampaa pariskuntaa, mutta dokumenttiin käytetään vain parasta paria.
- Kuvataan kahdella kameralla.

3. EXT. PÄIVÄ/ILTA. LYSEON LÄHISTÖLLÄ (riippuu haastateltavasta).

Mennään sisään tämän vuoden Tangomarkkinoihin. Aletaan puida tämän vuoden Tangomarkkinoita ja sen erikoisuuksia, mitä on järjestetty 25. juhluvuoden kunniaksi, mikä on suurin muutos edellisvuosiin verrattuna.

Järjestäjän haastattelu, jossa hän kertoo tapahtumasta järjestäjän näkökulmasta. Hän kertoo myös syistä miksi 2009 vuonna valitaan vain yksi kuninkaallinen, mitkä ovat johtaneet tähän muutokseen. Haastattelun pituudesta riippuen kertoja valaisee katsojaa lisää. Järjestäjä kertoo myös muista esiintyjistä ja tapahtumista Tangomarkkinoiden aikaan Seinäjoella -> kuvaa esim. tangovapaalta alueelta kun bändi esiintyy. Kuvituskuva vastaus-ten perusteella. Kuvaa paraatista ja muusta oheistapahtumasta.

Kuka olet ja mitä teet?

Asemasi organisaatiossa?

Paljonko tänä vuonna odotetaan kävijöitä?

Mitkä ovat suurimmat haasteet Tangomarkkinoiden järjestämisessä?

Kuinka paljon Tangot tarvitsevat työntekijöitä?

Miksi tänä vuonna valitaan vain yksi kuninkaallinen?

Mitä erikoista on tiedossa 25-vuotis juhlan kunniaksi?

Suurin muutos 25 vuoden aikana?

Mitä kaikkea oheistapahtumaa on tarjolla?

Miten Tangomarkkinat eroaa muista kesän isoista tapahtumista?

Mitä tango merkitsee sinulle?

- Hankkia järjestäjän puolesta haastateltava.
- Sopimus haastattelun käyttöoikeuksista.
- Haastattelupaikka säävarauksella.
- Kuvataan kahdella kameralla.

4. INT. PÄIVÄ/ILTA. MERITANGOT/BACKSTAGE. **ennen torstain karsintoja!**

Finalistien yhteislaululla (Meritangot) siirrytään finalistien ”ryhmähaastiksiin”, joissa kysytään tunnelmista, odotuksista ja jotain Tangomarkkinoista yleensä. Haastattelut mahdollisesti esim. backstagella luontevassa tilanteessa vaikka juuri ennen esiintymistä. Haastattelun jälkeen siirrytään takaisin esiintymiseen laivalla. Siirtymäkuva ja kuvituskuva: ihmiset tanssii. Musiikki hiljenee ja siirrytään kuvituskuvaan joka on esim. laajaa kuvaa Seinäjoelta tai lähikuvaa suihkulähteestä/patsaasta.

Kuka olet ja mistä tulet?

Minkä/mitkä kappaleet tulet esittämään karsinnassa?

Millä perusteella kappaleet on valittu?

Millä mielellä illan karsintaan?

Onko sinulla jotain odotuksia illan suhteen?

Miksi juuri sinun pitäisi päästä finaaliin ja voittaa kuninkuus?

Mitä tango merkitsee sinulle?

Oletko aikaisemmin käynyt Tangomarkkinoilla ennen kilpailuun osallistumistasi?

Sujuuko tangoaskeleet?

- Haastatteluajankohta ja paikka: mieluiten sisätiloissa backstagella, haastateltavat pääsevät istumaan, valaistus ok, finalisteille sopiva ajankohta.
- Sopimus haastattelun käyttöoikeuksista.
- Kuvataan kolmella kameralla.

5. INT/EXT. PÄIVÄ/ILTA. AREENA/?

Kuvaa karsintojen kenraaliharjoituksista Areenassa. Aikaisempi tangokuninkaallinen seura finalistien esitystä ja kertoo mielteitään finalisteista ja omasta tangokuninkuudesta. Hän myös kertoo mitä kuninkuus vaatii, mitä tulevalla tangokuninkaallisella on edessään ja antaa vinkkejä hänelle. Hän myös kertoo mitä tango hänelle merkitsee henkilökohtaisesti.

Oletko tutustunut tämän vuoden tangofinalisteihin?

Mitä pidät heistä?

Mitä ohjeita/vinkkejä antaisit heille?

Aiotko seurata finaalia?

Liikeneekö sinulta aikaa tutustua Tangomarkkinoiden muihin tilaisuuksiin?

Mitä kuninkuus vaatii?

Mitä mieltä olet siitä, kun valitaan vain yksi kuninkaallinen?

Millaista on palata uudelleen Tangomarkkinoille?

Mitä tango merkitsee sinulle?

Lempi tangosi?

- Edellisten Tangokuninkaallisten aikataulut: kuka pääsee haastateltavaksi.
- Finalistien aikataulut: milloin olisi hyvä edellisen tangokuninkaallisen haastatteluhetki. Kuvausluvut.
- Kuvataan kahdella kameralla.
- Vanhojen tangokuninkaallisten aikataulujen selvittäminen, voidaanko haastattelu toteuttaa kenraaliharjoituksen tai muun esityksen aikaan.

6. INT.ILTA. AREENA.

Kuvaa karsinnoista, kertoja kertoo ketkä pääsivät finaaliin. Näytetään kuvaa yleisöstä ja esiintyjistä. Torstai loppuu ja siirrytään mustiin.

- Kuvataan karsinnat kahdella kameralla

PERJANTAI 10.7.2009

1. INT/EXT. AAMU/PÄIVÄ. KAUPUNGILTA ULKOKUVAA/AREENA.
Alkaa mustista. Aamu ja päiväkuva Seinäjoelta. Aikaisemmin haastateltu järjestäjä kommentoi sen hetkistä tilannetta, esim. miten on asiat menneet.

Paljonko tähän mennessä on ollut kävijöitä?

Onko kaikki sujunut ongelmitta? Vastoinkäymisiä?

- Kuvataan kahdella kameralla
- Haastattelun sopiminen järjestäjän kanssa, mitä, koska, kuinka.
- Sopimus haastattelun käyttöoikeuksista.
- Tilannevalaistus!

TAI

YLEn työntekijä kertoo esim. ennen finaalia miten asiat ovat menneet ja mikä on tilanne, mitä seuraavaksi tapahtuu. Lisäksi hän kertoo, paljonko heillä on työntekijöitä ja mitä kaikkea tulee ottaa huomioon. Viimeisen vastauksen jälkeen käytetään siirtymäkuvana ihmisten jalkoja kun he tanssivat tangoa.

Kuka olet ja mitä teet?

Asemasi organisaatiossa?

Mitkä ovat suurimmat haasteet Tangomarkkina tuotannossa?

Kuinka paljon teillä on työntekijöitä?

Miten Tangomarkkina tuotantona eroaa muista samankaltaisista tuotannoista, kuten Provinssirockista?

Mitä kaikkea tulee ottaa huomioon näin isossa tuotannossa?

Onko kaikki sujunut mutkitta tähän saakka?

Pitääkö kiirettä?

Kuunteletko tai tanssitko itse tangoa?

- Hankkia YLEn puolesta haastateltava: tuottaja tai ohjaaja ja sopia haastattelun ajankohdasta, paikasta jne.
- Tilannevalaistus!
- Sopimus haastattelun käyttöoikeuksista.
- Kuvataan kahdella kameralla

2. EXT. PÄIVÄ/ILTA. TANGOKATU/still kuvia.

Kertoja alkaa puhumaan tangon historiasta lyhyesti siten, että se on luontevaa jatkoa edelliseen haastatteluun. Taustalla soi tangoa ilman laulua ja näytetään still kuvia esim. eri tangotyyleistä.

- Tangohistorian selvitys.
- Still kuvien hankkiminen.

3. EXT. ILTA. TANGOKATU/SEINÄJOEN KAUPUNKI.
Fiiliskuvaa ja kertoja kertoo tunnelmista. Hymyileviä ja laulavia ihmisiä, hyvä mieli on kaikilla.
4. INT. ILTA. AREENA.
Kertoja kertoo 25-vuotis juhlasta, vanhat tangokuninkaalliset esiintyvät Areenassa. Kuvaa tilaisuudesta ja vanhoista tangokuninkaallisista. Mennään mustiin.

Loppu alkaa

LAUANTAI 11.7.2009

1. EXT. AAMU. TANGOKATU/SEINÄJOEN KAUPUNKI/ATRIAHALLI/AREENA.
Siirrytään mustista kuvituskuvaan ja kertoja kertoo yleisesti lauantain ohjelmistosta, kertoo myös että finaali pidettiin ennen Atria hallilla, mutta vuodesta 2001 lähtien se on ollut Areenalla. Kertoo paljonko Areenalla on paikkoja ihmisille jne. Kuvituskuvana käytetään kuvaa Areenasta, Atria hallista sekä Seinäjoen aamusta.
 - [Juontotekstin koostaminen ohjelmistosta.](#)
 - [Atriahallin ja Areenan historiaa.](#)
2. EXT. PÄIVÄ. LAKEUDEN PUISTO/TANGOKATU.
Kolme kävijähaastattelua, joissa he kertovat tunnelmistaan, fiiliksistään ja suosikeistaan. Samaan yhteyteen kuvaa samoista ihmisistä kun he esim. tanssivat myöhemmin tangokadulla.

Kuka olet ja mistä?

(Monettako kertaa olet tangomarkkinoilla?)

Miten tapahtuma on sujunut?

Minkälainen tunnelma täällä mielestäsi on tai on aiemmin ollut?

Mikä tangossa viehättää?

Mitä mieltä olet jatkoon päässeistä finalisteista?

Menetkö finaaliin?

Mitä ominaisuuksia uudelta kuninkaalliselta pitäisi löytyä?

Kuvaile tangoa kolmella sanalla?

Mikä on parasta Tangomarkkinoissa?

Aiotko tulla ensi vuonna?

- [Sopimus haastattelun käyttöoikeuksista.](#)
- [Kuvataan kahdella kameralla.](#)

3. INT. PÄIVÄ/ILTA. AREENAN BACKSTAGE. **Kuvakäsis tehty**

Finalistien haastattelu ennen illan finaalia tai muuten lauantain aikana. He kertovat, miten ovat valmistautuneet, mitkä ovat tunnelmat, mitä he tekevät jos voittavat/eivät voita jne. Haastattelu tilanne olisi luonteva ja tilanteeseen sopiva ja kaikki 6 finalistia olisivat mahdollisesti yhtä aikaa haastateltavana. Ei käytetä paljoa kuvituskuvaa muista tilanteista.

Mitkä ovat tunnelmat takahuoneessa?

Miten Tangomarkkinat ovat sujuneet osaltasi tähän asti?

Millä eväillä illan finaaliin?

Miten aiot hurmata yleisön?

Miten katsojat/läheiset ovat kannustaneet teitä?

Mikä sinulle on tärkeää laulajana/laulajan työssä?

Jos voitat, miten aiot palvella yleisöä tästä eteenpäin?

Haluatko sanoa kiitoksia jollekin?

- Sopimus haastattelun käyttöoikeuksista.
- Haastatteluajankohta ja paikka: mieluiten sisätiloissa, haastateltavat pääsevät istumaan, valaistus ok, finalistille sopiva ajankohta.
- Kuvataan kolmella kameralla

4. INT. ILTA. AREENA.

Siirrytään mustan kautta finaaliin. Finaalin juontaja kutsuu finalistit lavalle ja he esittävät yhteislauluna *Hiljaa yössä* –kappaleen. Kuvaa yleisöstä kun he kuuntelevat. Voittaja julkistetaan ja kukitetaan. Kuvataan kun lehdistö ja muu media haastattelee ja kuvaa voittajaa ja muita kilpailijoita.

- YLEltä lupa kuvata finaalissa.
- Kuvauspaikan sopiminen.
- Kuvataan kahdella kameralla.

5. INT. ILTA. AREENA.

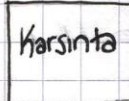
Finaalin ratkettua tanssit jatkuvat areenassa ja esiintymässä nähdään uusi tangokuninkaallinen. Kertoja kuvailee miten tangomarkkinat ovat menneet, paljonko on ollut kävijöitä ja kuinka menot vielä jatkuu sunnuntainakin. Kuvaa hauskaa pitävistä ihmisistä ja onnellisista järjestäjistä.

6. EXT. ILTA. SEINÄJOEN KAUPUNKI/LAKEUDEN RISTIN TORNI.

Kuvaa Seinäjoesta ilmahämärissä/auringon lasku, kuutamo tms. Uuden tangokuninkaallisen laulu jatkuu ja siirrytään hitaasti mustan kautta lopputeksteihin.

LOPPU ja lopputekstit

1/4	1		2	Maisemaa Markon taloa, kuvitusk.	VO = voice over
	3		4	Marko tuntuu jostain normaalista esim. antaa kotiralle ruokaa	
	5		6	Ääni: Aluksi ääni ulkoa, sitten VO alkaa siirtyä äänellä Markoon.	
	7		8	5PK: M jatkaa koiran ruoan antamista 6KK: — " — VO M:n puhealkua 7LK: Kasvat (tilannevaihtuu) 8PK: M lukee lehtä ja puhuu samalla yleisesti tangoista Ääni = Aluksi tilanteenääni (5 G) 6 = VO jatkuu 7 & 8	
KE	9		10	9-LKK: Kaija kävelee #P-J:n M:n VO jatkuu) ^{tilt} / _{pan.}	
	11		12	10-LK: #P-J:n lippu / kyltti 11-KK: Vastanottovirikailija neuvoo Kaijan eteenpäin. K:n VO 12-PK: K ottaa talhia pois VO jatkuu	
	13		14	13-LK: K:n kasvat → kertoo tangojen alkamisesta (Kc) 14 = Zoomilla PK → jatkuu	
	15		16	15 = Paraatimatskua: K jatkaa 16 = Potpur harkkoja: Kaijan puheen avulla siirtymisen (kulkurin asusta)	
TO	17		18	17 - Omat äänet 18 - " " " + M-hieno uudistus	
	19		20	19 - M laulaa keltaa 20 - M:n laulu jatkuu VO:na, M muistelee ^{"se meni hyvin"}	
	21		22	21 - Marko tekee jotain. Musa hiljenee. 22 - VO: Yleisesti torstain aikatauluista	
	23		24	23 - AamuTV Marko puhuu 24 - M muistelee; Aamupala, haast. lehd. tilaisuus	
TO	25		26	25 - K ja M ennen varsinaista I. tilaisuutta 26 - itse lehdistötilaisuus (K VO:na virallinen LT)	
	27		28	27 - PK K: Sitten taas alla vielä laulukarkat, ilta tuli. 28 - LK noprää, kyllä jännitti	
	28				

2/4	29		30	29 - Karsinta alkaa 30 - Marko valmistautuu
	31		32	31 - M. kotona (mustelee Hulla Tansoon biisiä) 32 - Musa alkaa, Marko alkaa vetää HT. biisiä
	33		34	33 - Karsintakuva Markasta (Hulla Tansoon) 34 - Tulee mustista K. kommentoi Min vetoa. Yleisö huuraa.
	35		36	35 - K. kertoo omasta filiksistä karsinnassa 36 - Karsinta jatkuu; Kaija, Anni, Terka
	37		38	37 - Karsinta, Naiset valmistautuu potpurin 38 - Kaijan potpuriveto (Hitaasti mustin)
	39		40	39 - Pudotus, miehet lavalla 40 - Lavan takaa, Niina ja Tuomas tulee alas
	41		42	41 - Pitkässä: Kaija kertoo ketkä jatkoon 42 - Mäkin jatkoon, samoin kuin E & V
	43		44	43 - Karsinta; Kurran lavalta 44 - Karsinta; Terka & Virpi lavalta
	45		46	45 - Marko ja Markus innoissaan 46 - Marko, Markus ja Kaija Yleistyin haastattelu
	47		48	47 - Pakosen keikeä tangokadulta 48 - Mustiin
	49		50	49 - Marko duunaa jotain kotona 50 - M: "Vielä perinteikin oli ihan uskoton, oli"
PE	51		52	51 - Aamu - finalistit kävelee tangotoimistolle 52 - "Kenelle yllätys": Marko, Kaija & Amadeus vastaa
	53		54	53 - Marko jatkaa "eihtiny paljo ihmettelee paljo oppi... 54 - Zosmilla puolikuvaan tms. Marko jatkaa... mista
	55		56	55 - Tangotoimisto: lauluharkat naiset 56 - Markon keikka tangokadulla lisään keikkaan kunnioitusta

3/4

57		58	57 - Kaija juo kahvia Promotoin iltoomme, esiintymisiä
			58 - " " " " Laajempi kuva ^{tuotustelu yms.?}
59		60	59 - Kaijan keikka tangokadulta
			60 - Lavan takaa; Kaija laskeutuu lavalle taussah-telee
61		62	61 - Eerikan keikka + fanija
			62 - Marko kotona toivuaa jotain
63		64	63 - " " " " Puhuu mitä kaikkea ohjelmar
			64 - Markon VO:a.. Ylen telta & Anna bar
65		66	65 - Marko kotona naurahtaa - sanoo jotain
			66 - feidillä - ilta tangokadulla (paviljonki?)
67		68	67 - Mustin - Päivä päättyy
			68 - tangonötkä (Lavantai alkaa)
69		70	69 - Mm. tangokadulta kuvaa } VO osittain
			70 - Kaija kerto —————> Kaijan haastis:
71		72	71 - LK - " - " - " tunnelmat harjoituk-
			72 - PK/KK - " - " - " sista, tuleeko kannatta-
			72 - PK/KK - " - " - " ja
M:n & K:n haastattelu a leikataan ristin, väliin kuvituskuvaa			
73		74	73 - Kuvituskuvaa tangoilta
			74 - Markon haastattelua
75		76	75 - Zoomilla markon kasvot.
			76 - Finaali! M: "sitten se H-hetki koitti" <i>Palonen & Petts.</i>
77		78	77 - Finaali; finalistien odottelua
			78 - Finaali; kertausen omaisesti finalistien vetoja
79		80	79 - Finaali; 1. pudotus V & M tippuu
			80 - Marko kotona "Oli se vaan huimaa!"
81		82	81 - V Marko: "Uudelleen sovitetut biisit"
			82 - Finaali; Kaijan uniklubi
83		84	83 - Feidi: Marko "Niinhän siinä sit kävi..."
			84 - Finaali; Marko lavalta

La

M VO
päättösruuse
(Mippi Markko)

4/4	85			86	85 - Kaija Pitkäs; Puhuu 3. kierroksesta "Onnune
	87			88	86 - " " " " fvo. Kaijan - - " " kyneleet 87 - " " " " Sitten laskettiin pisteet väsäsin... 88 - Finaali; Amadeuksen pisteet" (Ranniinan visio)
	89			90	89 - Amadeus lavalla kuvattavana 90 - Marko perheineen finaalin jälkeen
	91			92	91 - Kaija & kannattajat 92 - Marko kotona "Sennoista se oli" - Pitempi haastis. Mitä nyt / tulevaisuudes ?
	93			94	93 - Kaijan haastis samoja mitä markolta ↑
	95			95	94 - Lopputekstit. Kaijaa & Markoa tangojen aialta
				96	95 - 96 - Lopuksi. pätkä Amadeusta